

Storbofallet. Jämtland.

Pärm 1

SKOGEN.

FLOTTNINGEN.

OCKE ÅNGSÅG.

**RULLBO
UPPFORDRINGS-
VERK.**

SKOGEN.

SKOGEN

en "guldgruva" för bönderna i Ocke under sågverkstiden.

Utdrag ur "Fredriksgårdens", Ocke, kassabok 1911-13 under sågverksägarna E. S. Ouchterlony & Co, Ockes sågverk, och Lewis Miller, Trångsvikens sågverk, tid.

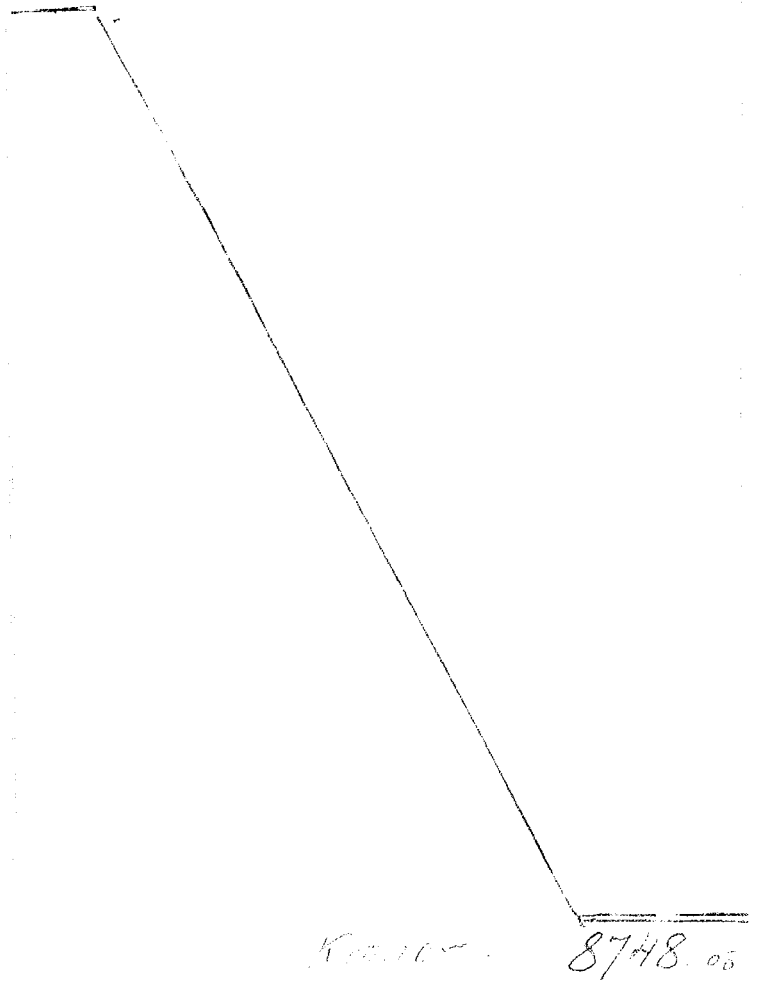
1911, nov. E.S. Ouchterlony & Co.	250:--
dec. 76 stockar levererade till E.S. Ouchterlony & Co.	169:--
1912, jan. Virkesleverans till E.S. Ouchterlony & Co.	200:--
jan. Förskott å timmerleverans till Lewis Miller.	500:--
april. E. S. Ouchterlony & Co.	400:--
april. E. S. Ouchterlony & Co.	400:--
maj. Lewis Miller.	1.152:43
juli. E. S. Ouchterlony & Co.	300:--
juli. E. S. Ouchterlony & Co.	617:39
1913, jan. E. S. Ouchterlony & Co.	100:--
april. E. S. Ouchterlony & Co.	311:82

Behållning från 1911	138. 31	Hushållet	466. 50
Hyror	296. 50	Dagsverken	723. 79
Ladugårdsprodukter	475. 46	Inventarier	154. 71
Rotfrukter	95. 85	Kläder	218. 93
Stugan Sranoo	160. -	Räntor och utskylder	312. 11
Skogsprodukter	4418. 67	Foder och utsäde	160. 80
Dagsverke	180. 96	Diverse utgifter	265. 45
Diverse	43. 95	Kapitalafbetalning	3000. -
Stråfoder	12. 15	Maskiner	236. 63
		Skogsdikningsarbete	100. -
		Skogsaccis	9. 00
		Lif försäkrings premies och	
		Spikkasseafgift	52. 46
		Södningsämnen	15. 13
		Elektriskt ljus	67. 50
		2 st grisar	20. 00
		Behållning till 1913	72. 75
Kronor	5821. 75		
Diverse inkomster	54. 11		
	5875 86		5875 86

Tillgångar och skulder 1 januari 1913.

Hemmanet 17/384 mtl.	
med åbyggnader	4000 -
Stugan Granbo	100 -
1 st häst	350 -
5 st kor	
{ Alenaa	50 -
{ Pärla	125 -
{ Örgull	90 -
Suliviva	75 -
Dörja	100 -
	<hr/> 2440 -
5 st geiser	50 -
gris	40 -
Spannmål	232 -
Råg & kornhalv	50 -
Rotfrukter	150 -
Fia'sk	50 -
12-ssen kg	720 -
2 ^{de} försäkringsbref	400 66
Maskiner, husgeråd, redskap	2031 67
Kontant i kassan	72 15
Diverse fordringar	61 00
	<hr/>
Kronor	8748.08

Jämtlands län Sparbank	2000 -
Anders Mårtenssons äffra	450 -
Upplupen ränta	51.05
Kapitalbehållning	6247.05

Maskinist Pål och skotten Lewis Miller.

Av Johannes Leklem.

Aberdeenaren Lewis Miller, ägaren av sågverk i Jämtland från 1882 då sågen i Trångsviken anlades. Sommartiden mest boende därstädes. Hade fått för sig att skogen i västra Jämtland var slut. Därför skulle han sälja sitt sågverk i Ocke.

Det var nog inte bara skotten Miller som trodde att skogen var slut. Det trodde jämtbönderna i gemen. Det var stil på odalbönderna. Nymodigheterna sågs med skepsis. Den som sålde skogen, i värsta fall på 50-års kontrakt, 7 tums diameter 8 tum från marken ansågs konkursmässig. Frågan är om inte Lewis Miller satte igång tillväxten i marken på de gamla "lusgransbestånden". "Skogen ske oroes" sa "Gammal-Nirs i Vitjen" på 1870-talet.

Jag frågade en gång vännen Ehrnest Sigurd Ouchterlony: "Vad betalade du för sågen i Ocke?". "Det säger jag ingenting om" var hans svar. "Ingenjörn", som vi sa, var också skotte, av skotsk adel t. o. m., kusin med Hanna Ouchterlony, som grundade Frälsningsarmén i Sverige. "Ingenjörn" gav också bidrag varje år till Frälsningsarméns verksamhet.

Alltnog, "ingenjörn" hade fått vetskap om att Ockesågen var till salu. Detta hände året 1906. Han reste upp till Trångsviken en lördagseftermiddag för att träffa Miller. Under samtals gång kom "ingenjörn" underfund om att Miller begärde flera gånger om vad Ouchterlony ville betala. Man resonerade länge och väl. Så småningom randades söndagsdygnet. Då var det slut med affärs-samtalen för Millers del. Miller var religiös hemma i Skottland där han undervisade i söndagsskolan. Så småningom kom affären om sågverket till stånd, och skogen räckte mer än väl under Ouchterlonys tid.

Miller hade egna skutor som följde de norska fångstmännen med "stav" till silltunnorna på deras fiskevatten. En sån söndagsskollärare som Miller var, var han dock skotte! När den jämtländska "lusgranen" började sina blandades "staven" med gran från Ryssland och Newfoundland där Miller hade egna skogar. Men den granen var för lös, det var endast Jämtlandsgranen som stoppade för norrmännens sill-lake.

Den gran som närmast liknade Jämtlandsgranen var den kanadensiska. Den något äldre läsaren minns säkert skogsfaktorn Hans Eriksson i Trångsviken, "Vrakarn". Han var född i Kläppe, Marby. Började hos "Näs'n", som byggde "Grand Hotel" i stan. Övergick till skottarna när de kommo. Denne, "Vrakarn" åkte 18 gånger över Atlanten och taxerade skogar i Kanada för Millers räkning.

De köptes senare av honom. Och granen till de norska silltunnorna var räddad.

Sågverket i Trångsviken hade Millers arvingar kvar till 1916 då det såldes till norrmännen som betalade med pengar från rederirörelsen, som gav stora vinster under första världskriget 1914. Korsnäs-Marma äger nu hela området som består av 43 fastigheter.

Lewis Miller hade många maskinister i Trångsviken, den siste var Pål Eriksson. Han var född på Hammarnäset. Pål har själv berättat för mej. Vid ett sina sommarbesök hade Miller observerat att ett kugghjul var sönder i någon ledning för sågverksavfallet. Pål hade redan beställt ett nytt kugghjul i Vaplan men detta hade icke levererats. Miller var mycket "helsint". Han ropade till sej Pål och bägge blevo mycket arga. Miller skrek fram sin skottska, Pål svarade med sitt idiom från Hammarnäset. Ingen förstod vad den andre sa.

Kassören vid Trångsviks bruket, Mc Gibbon, också skotte, hade på avstånd följt den kvalificerade högrätan. När lugnet återvänt i maskinhuset och Miller avtåg kom han fram till Pål. Mc Gibbon kunde heller inte mycket svenska men sade: "Skjut i Miller, för han är tokig!" Det kunde han uttrycka på värdlandets norröna tungomål.

Allt sågverksavfall från "Millers" brändes upp ute på "Koludden", sågspån och ved fick gratis avhämtas. "Sågspånen" var omgiven av starka plankväggar. I de väggarna voro stora kvisthål, vilka inbjödo de unga Millers till att liksom ha ståndskall på bönderna. Orden fanns nog icke i någon ordlista, men: "Bonntjyf, bonnjävel, bonnknöl" kunde de utropa etc.

Olof Persson i Ede som tuggade "Langgaards Rull" han hade genom decennier övar upp en otrolig säkerhet att få "strålen" att träffa målet. Olof Persson skulle alltså ner och hämta sågspån när den vanliga konserten inleddes. Mest aggressiv var en pojke i ett stort kvisthål. Olof Persson brydde sig inte så mycket om pojkar, men han tuggade "Langgaard Rull" för fullt, och torde approximativt ha haft en deciliter redo. När gapet var som störst på pojken gick "strålen" för fullt i mål. Ett egendomligt gurglande läte och sen tyst. En avkopplad högtalare med sönderskjutet självförtroende.

Johannes Leklem.

Avskrivet 2005 av hembygdsforskaren Benkteric Larsson i Mörsils hembygdsförening från Olof Fredrikssons i Ocke efterlämnade handlingar.

Ett skogsarbetarminne från 1903.

Av Gustav Fernström, Äggfors, Mörsil.

Värmlandsfödde fabriksarbetaren och kommunal mannen Gustav Fernström i Äggfors, Mörsil, gav mig följande skildring från en skogsarbetarvinter 1903.

Han var 20 år då han tillsammans med 21 andra skogsarbetare deltog i en större avverkning i Jämtland. Fernströms skildring ger oss en tidstypisk bild ur forna tiders hårda skogshuggarliv, då såväl låg betalning som usla bostäder hjälptes åt att göra livet surt för den arbetets träl som kallades skogshuggare.

Den utstämplade skogen hade inköpts av Millers sågverk i Trångsviken. Millers skogvaktare "Vrakar" - Eriksson hade beräknat att den utstämplade skogen skulle kunna avverkas för 30 öre per träd. Genom annons i ortstidningen hade kungjorts att avverkningen skulle bortsättas på en bestämd dag.

På den utsatta dagen hade mycket folk samlats utanför Millers kontor. Stordelen av de församlade var småbönder med egen häst på stallet som gärna ville ha litet extraförtjänst under vintern. Man ville gärna ha arbete hos Millers på grund av att detta bolag betalade så fort virket kom ned till vattendraget.

Avverkningen bortsattes på så sätt att de arbetssökande togs in på sågverkskontoret två eller tre i taget. Dessa skulle då ge anbud och besked skulle lämnas senare under dagen. Sedan de första varit inne på kontoret tog chefen in ytterligare några arbetsökanden och de fick besked om de föregåendens budgivning. Följden blev att de avgivna buden blev allt lägre för varje omgång som varit inne.

Så gick det till "på den gamla goda tiden" när organisationer saknades för såväl bönder som arbetare, sade Gustav Fernström, som även berättade att det var 22 man som flyttade in i storkojan vid Storbofallet. Hela långa vintern skulle de samsas i ett enda rum. Vid de två eldstäderna skulle de laga sin mat och torka sina kläder.

En nyhet för skogsarbetaren var vid denna tid sågsvansen som ersatte den tidigare tvåmanssågen. Det var inte alla skogsarbetare som lärde sig sköta en sågsvans på rätt sätt. Gustav berättar om sin närmaste huggarkamrat, norskfödde värmlänningen Josse Bertilsson som var 70 år, men stor och stark som en björn. Men den sågsvans han använde sig av var i ett bedrövligt skick.

Närt Josse var fram till byn en söndag för att proviantera passade Gustav på att reparera Josses försummade sågsvans. Dagen därpå var den gamle skogsbjörnen på ett strålände humör.

Skogens träd hade fallit oftare än förr för honom. Han bjöd även sin nye vän på ett skrovmål bestående av fläsk och färsk sill som stekts tillsammans i en panna.

Det var för övrigt långt emellan man såg Josse laga mat. Hans kost bestod mestadels av spisbröd med fläsk och till detta drack han svagdricka från den närliggande byns bryggeri. Han ville tydligen inte trängas kring de två eldstäderna som var belamrade med stek- och kaffepannor.

En kväll när Josse och Gustav gick hem från arbetet tog Josse av sig den röda snusnäsduk som han en längre tid hade haft virat kring vänstra långfingret. – ”Nu ska vi se hur det gått med långfingret jag högg av den söndag jag var i skogen”, sade Josse. Det tycktes ha gått vägen, fingret hade läkt samman utan komplikationer konstaterade Josse då han tog bort det ytterst primitiva bandaget.

Gustav Fernström menar även att det kan vara av intresse att erinra sig någon av Josses trevliga historier. Som redan nämnts var han bördig från de värmländska gränstrakterna mot Norge. I dessa trakter använde folket förr i världen sig av enbart havrebröd i den dagliga kosten. Från den trakten var den mannen som hamnat på fängelset i Karlstad. När den nyblivne fången fick sitt första mål mat på fängelset utbrast Han: ”Får man rugbröd här ög, tal int öm de, för då köm hele Gräsmarka hit”!

Josse Bertilsson var en kraftkarl, en seg och uthållig människa samt en rejäl arbetskamrat, så slutade Gustav Fernström sin berättelse om ”Huggar-Josse” och timmerhuggarvintern för omkring 90 år sedan.

Fritiof Fredriksson

**Äängskojan,
Semlaån.**

F. Schmale

Ytterån.

”Ski jä ete de dann?”

**Gamle Svarten, kamrat på vida färden,
Gamle Svarten, den bäste här i världen.
När din vandringsfärd är över
väntar gröna ängars klöver,
på dig, min trogne gamle vän.**

Skogsarbetare någonstans i Ocke (Stormfällning)

Personerna på bilden är f v:

1. Emil Ring
2. Karl Frank
3. Wille Ring
4. Olle Rosengren
5. Olle Olsson ("i iFuruhill")
6. Rudolf Ring

84 X 72/7
KE

En grupp skogsarbetare från Ocke har tagit en paus för att bli fotograferade.

Längst bak står Per Sjölander och Magnus Mårtensson, till vänster om stocken står "Anton i Lars-Benjamins" samt en okänd person.

I första raden sitter f v Oskar Johansson, Maurentius Berglund och Hans Persson- Kron. (Kron var morbror till Gösta "Snoddas" Nordgren)

Kent Hernerud har lånat oss bilden.

99 X 138/8

KE

**Denna bild är tagen i Sulviken den 17 maj 1933.
Det är en grupp arbetare från Ocke Ångsåg som p g a arbetslös-
het skickats till Kall på vägarbete.**

- F v står:**
- 1. okänd**
 - 2. Olle Larsson, Ocke**
 - 3. Karlsson från Undersåker**
 - 4. Magnus Mårtensson, Ocke**
 - 5. "Jo-Hemming" Olsson, Ocke**

Vi har fått låna kortet av Olle Larsson

**00 X 82/5
KE**

Arbete på en sk försöksyta på fastigheten Överocke 2:54 år 1917.

Personerna på bilden är f v: Länsskogvaktare A G Eriksson, Mattmar, Arvid Olsson, Furuhill, okänd, Olle Olsson, Furuhill, Albert Nilsson (i "Nils-Nils"), Per Persson, Erik Folkwar, Lars Eliasson och Karl Boberg (vid Semlaån)

John W Persson har lämnat kortet.

**831-433/4-5
KE**

FLOTTNING.

**Bonden och trävaruhandlaren Olof Petterssons (1843-1934) "Farbror Olle",
Ocke, flottningsmanskap i Semlaån.**

**1. John Bixo 2. Gustaf Tjernström 3... 4. Kalle Jonsson 5. Adolf Grönlund 6. Lars Larsson
7. ... 8. Nils Tjernström 9. ... 10. Johan Larsson 11. Alfred Tjernström 12. Kristian Olsson
13. Olof Pettersson 14. Petter Bixo 15. ... 16. August Gärdeman 17. Leonard Larsson
18. Abraham Nilsson. Erik Söderberg? Olof Jonsson?**

En flottarbas med intresse för turism.

Av Fritjof Fredriksson.

Under senare delen av 1800-talet fanns i Västjämtland ett kompanjonskap som i dagligt tal kallades för Ockekompaniet. Det bestod av fyra hemmansägare från Ocke, nämligen Olof Larsson (Spjut-Olle), Olof Pettersson (Farbror Olle) samt Jon Ocklind och Per Persson d. ä. Dessa män drev på sin tid ganska vittomfattande skogsaffärer i västra Jämtland och deras timmermärke bestod av ett 0 som syftade på Ockekompaniet eller möjligen på "Ollepojarna" i kvartetten. Ur den kvartetten utkristalliserades så småningom en av "ollarna" Olof Pettersson som blev vida bekant genom sin banbrytande gärning på turismens område. Greppet om skogen och skogsdrivningarna släppte han emellertid inte och han etablerade sig som flottarchef vid Semlaåns flottled, en flottled som han disponerade och byggde ut med dammar och stenkistor.

För att rätt kunna disponera över vårfloden lät han uppföra dämningar med tappningsluckor på tre ställen i den övre delen av flottleden. Vid dessa platser byggdes även kojor för flottningsmanskaper. Semlaån som flottled har för många år sedan spelat ut sin roll och de av "Farbror Olle" uppförda byggnationerna går mot sin förintelse. Få är i livet av de flottare som var med i arbetet under Olof Petterssons ledning. Vi har emellertid lyckats hitta en av dem och det är Karl Jonsson, tidigare bosatt i Ris i Mörsil och numera hemmahörande i Häljesund i Hallen. Trots sina 78 år arbetar han dagligen med sin motorsåg i skogen. Tala om jämtspänst. "Kalle i Ris" var under hektiska flottardagar i Semlaån många gånger ordonnans hos flottarbasen "Farbror Olle" och fick springa långa sträckor uppför ån med order till dammvakter eller andra.

På fotografiet ser vi stående längst till höger flottarbasen Olof Pettersson. Fjärde man från vänster är Kalle Jonsson. Bland övriga flottare kan nämnas Olof Jonsson, Erik Söderberg, bröderna John och Petter Bixo, Leonard Larsson, Kristian Olsson, Adolf Grönlund och Abraham Nilsson.

Äventyret i Äggforsen.

Utdrag ur Fritjof Fredrikssons bok "Fönstret västanom".

Den lille sege värmlänningen, som är huvudpersonen i detta aktstycke, hette Anders Jansson och var född i Gräsmark i Värmlands finnskogar. "Lill-Jansson" kallades han allmänt i Mörsil dit han kom våren 1890. "Mitt liv hade också kunnat slockna under min allra första tid i Mörsil," sade Anders Jansson. Och det var om detta vi skulle berätta.

Det var således vår och flottningstider när Lill-Jansson kom till Mörsil och han uppsökte ortens flottarbas "Farbror Olle" i Ocke. Flottarbasen tyckte att värmlänningen var litet "klejn te växten", men han skulle i alla fall få försöka det hårda flottningsarbetet. Att han varit med i flottning förut, det talade Jansson inte om. Flottarbasen Olof Pettersson hade större delen av sitt manskap i Semlaån, men Jansson och en man till skulle få på sin lott att vara vaktmanskap vid Äggforsarna. Arbetet skulle börja dagen efter då virke var att vänta vid arbetsplatsen ifråga.

Morgonen därpå, då Jansson och hans arbetskamrat Jon Strid kom fram till Äggforsen fann de att en stor timmermassa hade kommit under natten. Utan tillsyn av mänsklig arbetskraft hade timret brötat sig mitt ute i den strida forsen. Nå, det var ingenting annat att göra än att med flottarekan försöka ta sig ut till bröten. Och det gick ju bra, vana roddare var de både Strid och Jansson. Ekan gjordes fast vid bröten och de båda männen började riva i den stora timmerbröten.

Sida vid sida arbetade de två med den till synes omedgörliga timmermassan. I ett oanat ögonblick släppte omedgörligheten hos timmerbröten och timret började röra på sig. Flottarekan lossnade även den och följde med strömmen. Men de båda flottarna, vart tog dom vägen? Ja, ett tag såg det ut som om de slukats av den vitskummande forsen. Jansson kom emellertid till uppvaknande igen och befann sig då liggande på en stor sten som stack upp ovanför vattenytan. Om en stund kom även hans mössa och stövlar upp på stenen.

Men vart hade Jon Strid tagit vägen? Jansson spanade efter honom åt alla håll, men förgäves. Hade verkligen hans arbetskamrat gjort sitt sista dagsverke? Det såg inte bättre ut. Men hur skulle Jansson ta sig till lands utan båt? Fram mot kvällningen upptäckte folk hans kniviga belägenhet och kom till räddning. Men Jon Strid blev kvar där ute. 14 dagar därefter, då Jansson var ute på landrensning nedom Äggforsarna, fick han se något vitt lysa mellan stockarna. Vid en närmare undersökning visade det sig att det Jon Strids kropp som flutit i land.

Flottarekan gjordes fast och de båda männen började att riva i den stora bröten. Det var ett mycket farligt arbete detta, det visste både jämtan och värmlänningen då de sida vid sida arbetade hårt med den till synes omedgörliga timmerbröten. Omedgörligheten släppte i ett oanat ögonblick och timmermassan skingrades åt alla håll. Flottarekan lossnade lossnade även den och följde med den strida strömmen.

Och de båda flottarna, vart tog de vägen? Ett tag såg det ut som om de helt enkelt skulle ha slukats av den starka vitskummande strömmen. Jansson kom emellertid till uppvaknande igen och befann sig då liggande på en stor flat sten. Om en stund kom även hans mössa och stövlar efter honom upp på stenen. Det var nu endast hans stora slidkniv som blivit kvar därnere i djupet.

Men vart hade Jo Strid tagit vägen? Jansson spanade efter honom åt alla håll men förgäves. Hade verkligen hans arbetskamrat gjort sitt sista dagsverke? Det såg inte bättre ut. Men hur skulle man nu ta sig härifrån? Ingen båt hade han och hans rop om hjälp hördes inte långt på grund av forsens dån. Det var bara att hålla sig kvar på stenen och invänta att någon människa skulle komma inom synhåll.

Det blev många och långa timmar av väntan och undran hur detta äventyr skulle sluta. Framemot kvällningen hade emellertid folk upptäckt hans kniviga belägenhet och räddningen kom så småningom. Det var helt uteslutet att med båt ta sig fram till den plats där Jansson av försynen hade parkerats. Hans räddare beslutade därför att med hjälp av en lina skulle Jansson få försöka kravla sig i land. Linan roddes över litet längre ner där strömmen var något svagare. Och Lill-Jansson hade ingen större svårighet att med linans hjälp komma över till fast mark. Han hade således som genom ett under räddats, men Jo strid han var kvar därute.

Fjorton dagar därefter, då Jansson var ute på landrensning nedom Äggfors, fick han en dag se något vitt lysa mellan stockarna. Vid närmare undersökning befanns det vara den förolyckade Jo Strids kropp som flutit iland.

Det var berättelsen om äventyret i Äggforsen som tog ett människoliv och så när hade tagit ännu ett.

Anders Jansson har inte bara varit en duktig flottare utan även en glad spelman med sitt tvåradiga magdeburgerspel.

Ett minne från flottningsepoken i Semlaån.

Denna bild är från 1930-talet och visar ett lag av flottare som samlats på en virkesbröt.

Följande personer har identifierats: Stående på bröten, f v 1. okänd, 2. Gustaf Tjernström, 3. okänd, 4. Kalle Jonsson, 5. Adolf Grönlund, 6. Lars Larsson, 7. okänd, 8. Nils Tjernström, 9. okänd, 10. okänd, 11. Alfred Tjernström, 12. Kristian Olsson, 13. Olle Pettersson ("farbror Olle")

Sittande på bröten: 14. Petter Bixo, 15. okänd, 16. okänd, 17. Leonard Larsson samt 18. Abraham Nilsson.

00 X 129/9
KE

Flottning i Semlaån vid Drangelfallet. Otroligt att det gick att flotta i den lilla ån med sitt ringa vattenflöde. Jag fiskade ofta småöring i höljorna vid Drangelfallet och vid den intilliggande Drangelkojan.

Riddaren av båtshaken och bomkopplet.

Av Fritjof Fredriksson.

Ja, det är faktiskt sant! Förra flottningsarbetaren Otto Dahlund i Ocke har under sina många arbetsår på Ockesjön slagit ner inte mindre än 2.300 dykdalber. (pålar neddrivna i sjöbotten) Statistiken på detta arbete har han varit mycket noga med och han kan precis redogöra för vad alla dessa pålar har slagits ned i sjöbotten. Detta med pålningen är ett arbete som han gillat trots att det givetvis varit ganska kallt och ruggigt många gånger under livet till sjöss. Före 1938 skulle all pålning ske vintertid, då isen kunde bära upp den tunga pålkranen. Efter detta år övergick man emellertid till pålning på öppet vatten med pontonbrygga under själva pålkranen.

Men för att börja från Otto Dahlund's tidigaste barndomsår, så kan i förbigående nämnas att han föddes och växte upp i Kvitsle i Mattmar. Han var för övrigt den näst äldste av fem bröder. Storebror är numera bosatt i Stockholm. De flesta känner ju Georg Dalunde, som egentligen heter Erik. Både Erik och Otto var småpysar, när de började jobba på hyvleriet vid dåvarande kvitslesågen. Under den första tiden var det bara varannandagsjobb, en dag i skolan och en dag på sågen, det var melodien för den tidens grabbar.

Efter storindustriens nedläggande i Kvitsle fick Otto ge sig ut och söka knog på annat håll. Och så småningom kom han att hamna i tjänst hos Äggfors AB, hos vilket företag han arbetat ända fram till fjolåret. De två förnämsta arbetsplatserna har varit den förutnämnda pålkranen samt bogserbåten "Pimpel I". Hur många sjöresor han gjort mellan Finnviken i Ockesjön och Äggfors har han däremot ingen statistik på. "Första resan" gick emellertid 1919 och Dahlund hängde med på skutan under 30 års tid.

Otto Dahlund, riddaren av båtshaken och bomkopplet, är inte mannen med stora åthävor.

Denna bild är tagen på 1920-talet utanför Ocke Ångsågs vattenmagasin. Det är ett arbetslag som är sysselsatt med att sätta upp dyktalber. Till sin hjälp har man en pålkran som syns i bakgrunden. Pålkranen var försedd med en wirespel med vilket man kunde hissa upp ett tungt lod c:a 8 m. Från översta läget släpptes lodet ner på stolpen som då trycktes ner i sjöbotten. Varje dyktalb bestod av 5 stolpar som upptill var försedd med en ring av smidesjärn.

Otto Dahlund som står som nr 2 på bilden var på sin tid med om att sätta upp 230 dyktalber på olika platser i Ockesjön. Nummer tre på bilden är Carl Frank, nr 5 heter Anders Björk och nr 6 är Olle Olsson ("Olle i Furuhill")

Det är Kjell Arvidsson som lånat ut bilden.

01 X 115/9
KE

**STORÅN
med
STORBO-
FALLET.**

Storbofallet

Bilden är tagen före man uppfört den stora stenkistan som gick från den södra stranden och ut till klippan mitt i strömfåran.

Observera den flottningsstuga som står på forsens södra sida och den stora timmerbröten som bildats.

Ove Stridh har lånat ut originalet.

98 X 88/4
KE

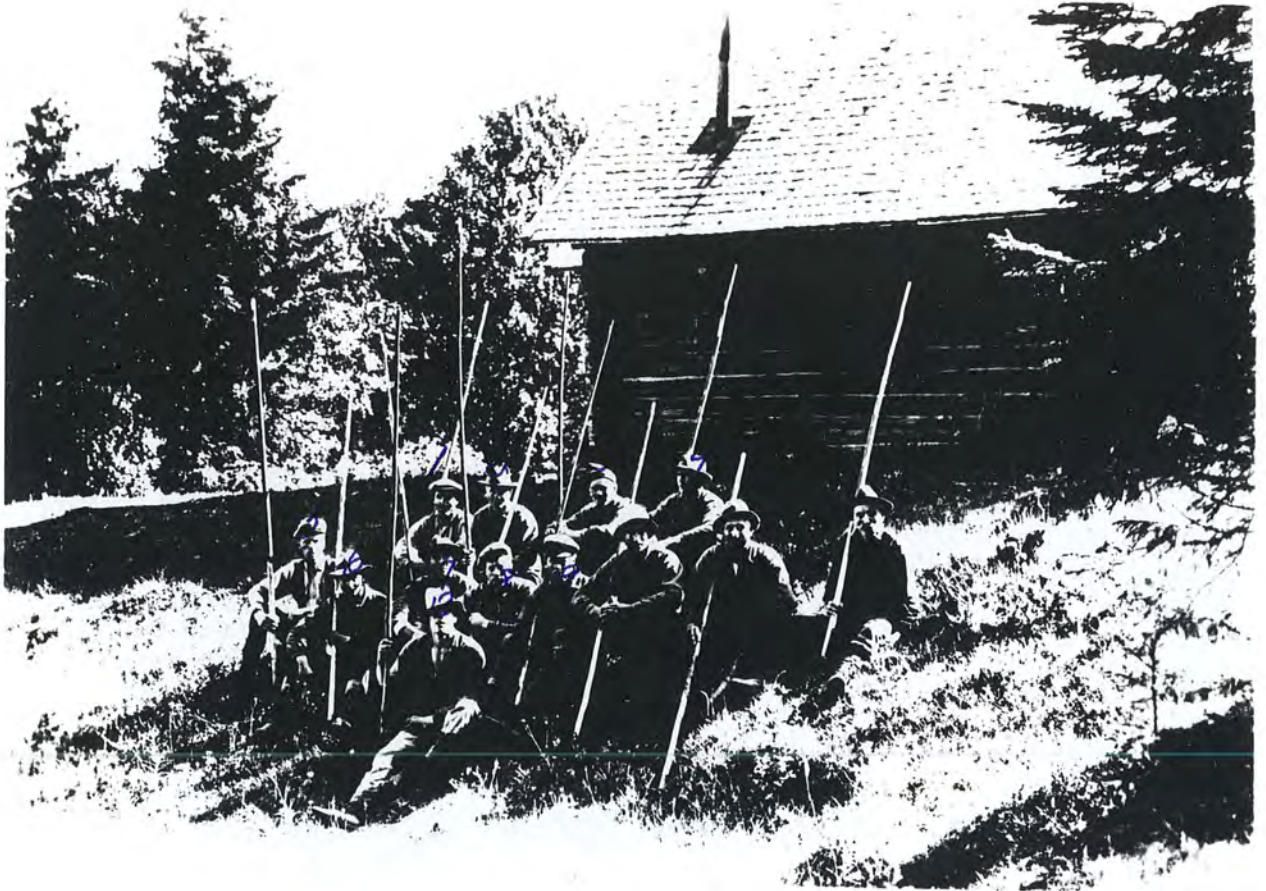

Ett flottarlag samlade utanför stugan på Stamsjövallen år 1925.

Namnen på personerna som fotografen P Tannlund avbildat framgår av bifogad förteckning

Originallet tillhör Nils Jacobsson, södra Ocke.

01 X 112/9
KE

Timmerflottare utanför stugan i Stamsjön

- 1. Karl Andersson, Segerdalen (Sundet)**
- 2. Per Persson, Sällsjö**
- 3. Nils Magnusson, Sällsjö**
- 4. Olof Jonsson, Sällsjö**
- 5. Olle Rosengren, Ocke**
- 6.**
- 7. Per Sjölander, Ocke**
- 8. Jakob Jacobsson, Sällsjö**
- 9. Ivar Stenkvisst, Sällsjö**
- 10. Sivert Olsson, Aspås**
- 11. Magnus Hedman, Ytterocke**
- 12. Ante Olsson, Aspås**
- 13. Edvin Karlsson, Ytterocke**

Kvinnan hette Anna Evensson som flicka och blev gift Perman. Hon arbetade både som kocka och prickare.
Uppgifter: Emma Evensson, Mörsil. 1985.

"Virket flottades i Storån från Ottsjön till Ockesjön och bilden är från skiljet vid Stamsjön. Timret sorterades bland andra ställen till Äggfors, Hissmofors, Trångsvikensågen och Ockesågen. Kortet taget 1927 och föreställer skiljearbetare. Kockan Anna Evensson omges av dessa arbetare. Manskapet i stort från Mörsil."
Uppgifter: Nils Oward, Östersund. 1984.

Flottning i Storån 1927.

Virket flottades i Storån från Ottsjön till Ockesjön. Bilden är från skiljet vid Stamsjön. Timret sorterades till Äggfors, Hissmofors, Trångsviken- och Ockesågarna. Uppgift från Nils Qward, Östersund, 1984.

Kockan är Anna Evensson, gift Perman. Hon arbetade både som kocka och prickare. Uppgift från Emma Evensson, Mörsil, 1985.

”Straumflottaran” i Storån. Bilden talar för sig själv. De hade en av de farligaste sysselsättningar som fanns. Under flottningstiden 1890-tal – 1950-tal omkom flera flottare vid upplösandet av timmerbrötar. De var alltför länge totalt rätts- och skyddslösa.

Skiljestället vid Stamsjön 1935. Anna Perman, Ocke, står vid skjulet. Som fjärde person fr. v. står Hjalmar Nilsson, Mörsil.

Kortet utlånat av Elsa Johansson (dotter till Hjalmar Nilsson).
(98X86/7) KE

Timmerflottare i Storån år 1927.

"Rompan" har nått Stamsjön varvid flottarna har samlats utanför flottningsstugan. (Huset på bilden är dock ett stall som finns på Stamsjövallen.)

I första raden sitter som nr 3, Jonas Wilde och som nr 8 Jacob Jacobsson. Längst till vänster i andra raden står Nils Magnusson och längst till höger står Anna Perman, som var prickare på skiljestället.

Originalen utlånat av Edvin Karlsson, Ytterocke.

84 X 72/8
KE

Storåflottare från Mörsil vid Stamsjökojan år 1927. Uppgifter: Nils Qward, Östersund. 1984.

Kvinnans namn är Anna Perman, född Evensson. Hon arbetade både som kocka och prickare. Uppgifter: Emma Evensson, Mörsil. 1985.

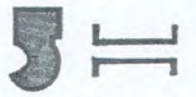

Denna bild är tagen på 1950-talet av Fritjof Fredriksson vid Äggfors AB:s sjömagasin i sjön Skeldern. Det är Petrus Berg som tänker koppla en bunt virke som tippats i sjön från en lastbil. Med en speleka skall han flytta virkesbunten till bommen nedanför. I bakgrunden ligger varpbåten "PIMPEL I" förtöjd.

FF/KE

Timmermärken i Indals älvs och Ljunga älvs allmänna flottleder.

Sundsvall, mars 1958.

 Arvesunds Sägören.	 A.-B. Berge Sägverk	 A.-B. Byggnadsvirke	 Granpappt.	 Furupappt.	 Flottn. brännved	 Sågtimmer	 Furupapperstimmer Flottningsbrännved	 Granpapperstimmer
Jämtlands Skogsägareförening			Medelpads Skogsägareförening					
 Bräcke Sägverk	 Furupappt.	 Granpappt.	 Flottn. brännved	 Furu sågt.	 Furupappt.	 Gran sågt.	 Granpappt.	 Flottn. brännved
 Lars Ljungdahl	 A.-B. Ocke Ängsäg	 Orrvikens Säg & Snick.-fabr.	 E. S. Ouchterlony & Comp.	 Pilgrimstads A.-B.	 Stöde Ängsågs Aktiebolag	 A/S Sörli Bruk	 Marma Långrörs AB	 Wiskans Aktiebolag
 Furusågtimmer	 Furupapperstimmer	 Gransågtimmer	 Granpapperstimmer	 Aspmassaved				
Svenska Cellulosa Aktiebolaget					Torsviks Sägverks AB.			
 Björkmassaved	 Flottningsbrännved	 Sågtimmer	 Furupapperstimmer	 Granpapperstimmer	 Fanertimmer Flottningsbrännved			
Svenska Cellulosa Aktiebolaget						Torsviks Sägverks AB.		
 Furusågtimmer	 Furupapperstimmer	 Slipers	 Furuflottn.brännved	 Gransågtimmer	 Granpapperstimmer	 Granflottn.brännved	 Alsta Sägverks A.-B.	
Wistavarvvs Aktiebolag				Behandlingsmärken				
 Äggfors Aktiebolag	 Indals Älvs Flottn.-fören.	 Ljunga Älvs Flottn.-fören.	 Storsjöns Flottningsfören.	 Sundsvalls Virkesmätningförening				

Flottningsbåtar

Minnesbilder från femtiotalet

Som uppväxt i Kvitsle (Kvissle) är dunket från flottningsbåtarna någonting som har påverkat barndomen. Det dunkade ofta dygnet runt i kamp med måsskriket och man somnade säkert gott samtidigt som man lärde sig känna igen båtarna på ljudet.

I Kvitsle tog man om hand virket flytande genom Indalsälven från Ockesjön ner genom Kvitsleströmmarna till Storsjön för vidare transport mot Dvärsätt. Utanför mitt hem var det uppbyggt ett skilje med dyktalber och fasta bommar som samlade virket. Där jobbade en handfull gubbar med att med båtshakar leda in stockarna i rätt s.k. bomskutor efter märkningen på stockarna.

Man protokollförde varje stocks märkning. Detta sköttes av en gubbe från granngården som satt i en liten kur som påminde om en liten lottkiosk. Den mannen var inte så fysiskt påminnande om en flottare, men han var klart skrivkunnig.

En skuta bestod av s.k. bjälkbom som sedan den fyllts hämtades av bogserbåtarna.

Bjälkbom är en kraftig stock med 4 slanor spikade mitt emot varandra längs stocken samt skodd med smidesskoningar för kättingkopplingarna.

Det här bygger på minnesbilder från mina tidigaste år och kan naturligtvis inte tas som helt akademiskt riktiga men som sagt det är minnesbilder från koltåldern. Jag tror att båtintresset kom tidigt och berodde på miljön med dessa båtar och besättningar.

Det första minnet av båt har jag av Framåt som skrotades 1950. Eftersom jag är född 1945 kan det vara suddiga minnesbilder, men jag kommer ihåg att min mor sa; nu kom 'n Framåt mä 'n Olle Höglund.

Framåt levererades 1872 från Stockholm och efter flera ombyggnader blev hon den snabbaste och starkaste båten som gått på sjön. Hon gick i 12 knop. Olle Höglund är väl legendarisk på sjön, fader till nyligen avlidne Göte Höglund, skeppare på bl.a. Håkanstafärjan, S/S Östersund och Thomée.

Så småningom tog jag mig själv ut själv till aktiviteterna, det var före flytvästarnas tid och modern hade väl annat för sig än hålla koll på en illbatting och roddbåt fanns alltid till hands. Det hände att det blåste för mycket och man hamnade på motsatta stranden gråtande med insikt att krafterna inte räckte till.

När båtarna passerat Kvackerholmen ca 5 km hemifrån hörde man dunket och rusade ner till stranden för att kolla om det var "rätt" båt enligt ljudet som kom. (Kvackerholmen tillhör vår värderade säkerhetsansvarige, Rolf Åke Boije, som har ett residens där)

Det här var i tidig ålder och andra aktiviteter kom så småningom emellan och det blev utbildning och flytt från trakten 1963.

Jag kommer ihåg vissa båtar. Den finaste var nog Hebe, också med Olle Höglund som skeppare. En vacker båt som senare hamnade i Stockholm. Nyligen, vintern 06, var hon utannonserad av Djurgårdsvarvet. Hebe är byggd 1887 i Stockholm men är som de flesta ombyggd ett antal gånger. Hebe är 18 x

3,8 m med en Penta på 235 hk.

Öring var också en av de större men inte så tilltalande renoverad. Byggdes 1926 av Gävle varv och nitades ihop vid Dvårsättsbron. Öring är 19 x 4,8 m och hade en maskin på 155 hk. Finns också i Stockholm som dykbåt med bekanta till Olle Göransson som redare.

En originell båt i sammanhanget var Falken, en långsmal snabb båt byggd 1883 i Stockholm. Trafikerade Alsensjön till 1939 då hon flyttades till Storsjön. Måtten var 13,3 x 3,1 m, och vidare historia om båten känner jag inte till.

Så hade vi de tre systerbåtarna Storsjön 1, Storsjön 2 och Storsjön 3.

1:an och 3:an var spel- och varpbåtar med stora spel i aktern och stora, tunga ankaren för mothåll upplyfta på fördäck.

2:an var enbart dragare och hade som barlast ett stort röse med gatsten i aktern som kompensation för spelet. Båtarnas storlek är 12,5 x 3,5 m.

De här båtarnas fortsatta historia är jag osäker på men den ena blev ju Arne Strands Storsjön och den andra piratbåten i Ås men en av dem försvann utan att jag vet vart.

Fakta om de här båtarna kan man läsa om i bl.a. "Ångbåtarna på Storsjön" av Gustaf Modigh

Frej hade som hemmahamn i Kvitsle och var ankrad och infrusen över vintern tills flottningen kom igång. Frej har måtten 15,25 x 3,45 m och troligen byggd i Sundsvall 1885.

Vad jag minns så var det Axel Johansson i Våge som hade befälet men där sviktat mitt minne.

Senast jag såg Frej var hon i ett bedrövt skick liggandes vid kaj på Alnön.

Däremot kommer jag ihåg att de flesta besättningarna kom från Vigge/Kövra-hället så det snackades bergsmaule på sjön även i Kvitsle. En minnesbild är att jag en dag frågade efter någon av killarna och fick svaret att han var "kauk". Inte blev jag klokare, men det visade sig att han för dagen var avdelad som kock.

De här båtarna hade en ihopsamlade s.k. speleka, som var en ordentlig båt med tändkula och spel. De hade korg runt propeller och roder och körde hur som helst över bommar och timmer och gjorde ett avgörande jobb för att allt skulle fungera.

Jag har för mig att bogserbåtsbesättningarna bestod av 5 man inklusive skeppare och därav 3 gubbar i spelekan. Detta kan vara en felaktig minnesbild men det finns säkert någon som kan korrigerat mig.

De här tändkulorna sparkade man igång på våren och stoppade på hösten med lite överdrift.

Det finns ju flera timmerbogserare i sjön men de kommer från andra vatten, Buller har vad jag hört stretat på i Näkten och Alsensjön, Elgen i Hotagensjön och min egen Nike med dåvarande namnet "Lövsjön" i Lövsjön för att nämna några.

Nostalgiska tankar
Roland

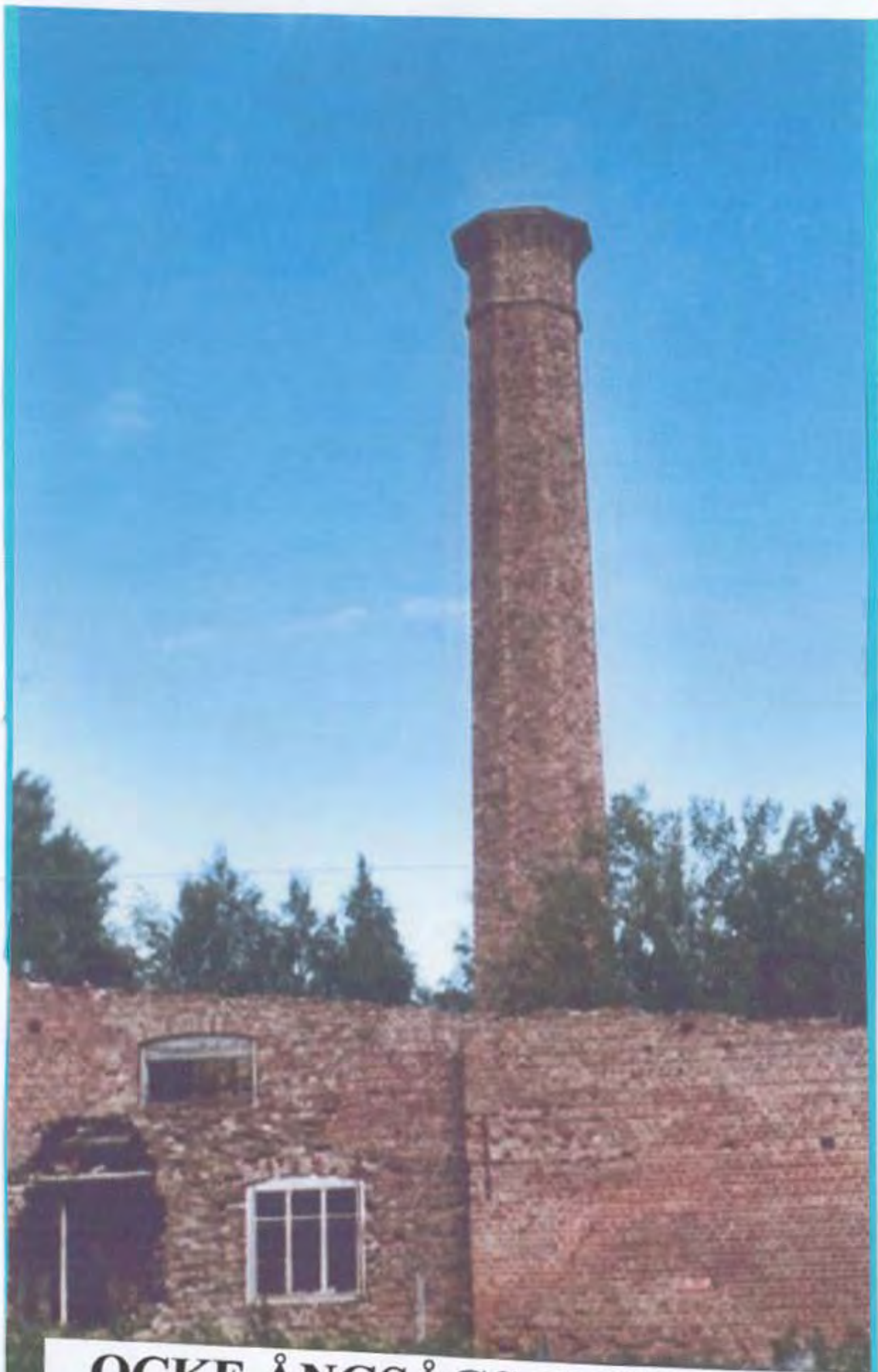

Nils Nordqvists Åkeri i Ocke har här lastat bogserbåten "Buller" för transport från Alsensjön till Storsjön. Bilden är tagen 1949.

**87 X 239/1
KE**

OCKE

ÅNGSÅG.

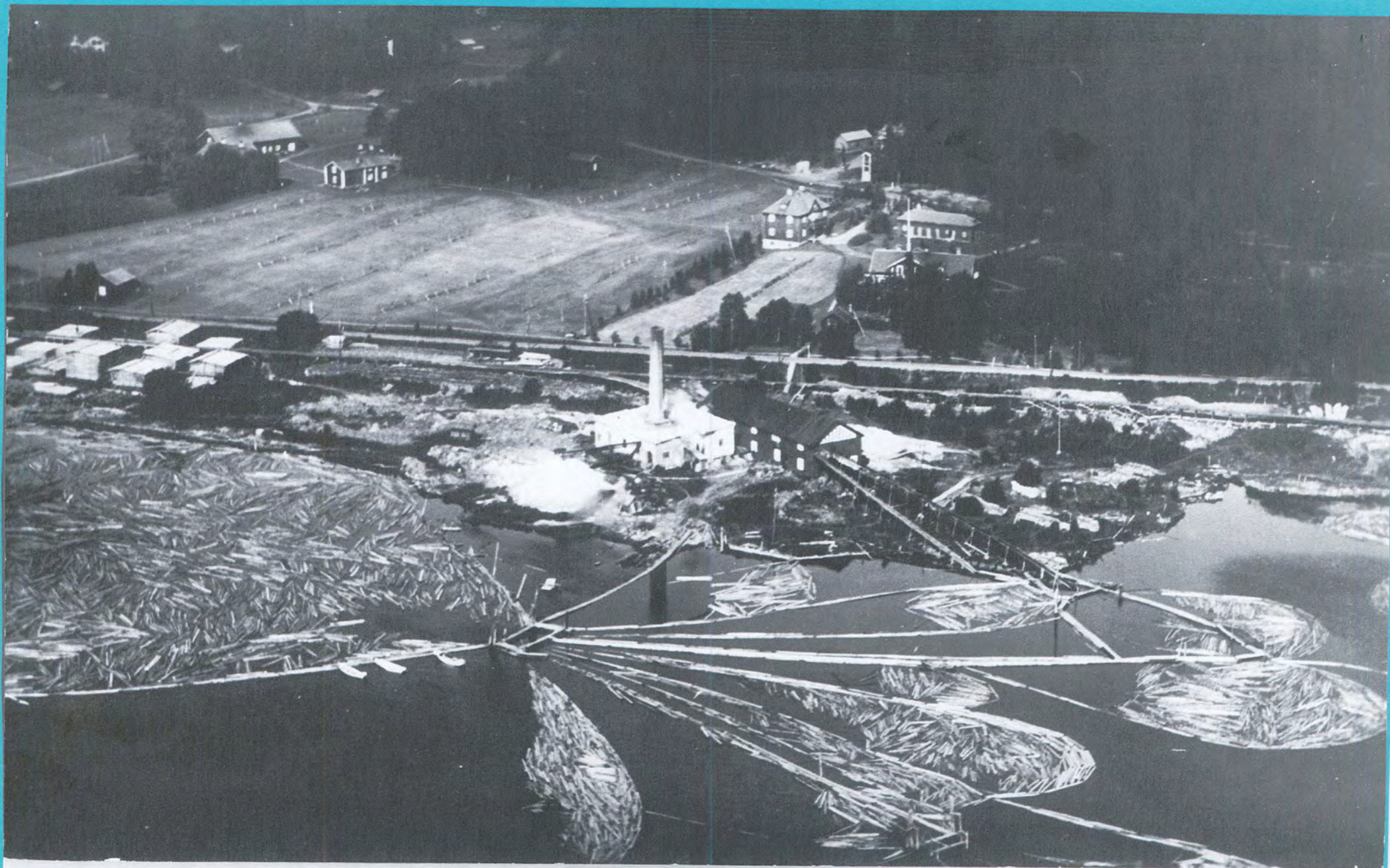
**OCKE ÅNGSÅGS SKORSTEN.
ETT STÅTLIGT MONUMENT ÖVER
EN SVUNNEN TID.**

En myllan av arbetare och deras familjer kom till den osunda miljön vid Ocke sågverk utefter stambanan. Här en bild över arbetsstyrkan vid sågen omkring 1907. Till vänster i bakgrunden syns en av de ökända arbetarbarackerna där människor trängdes för att få husrum.

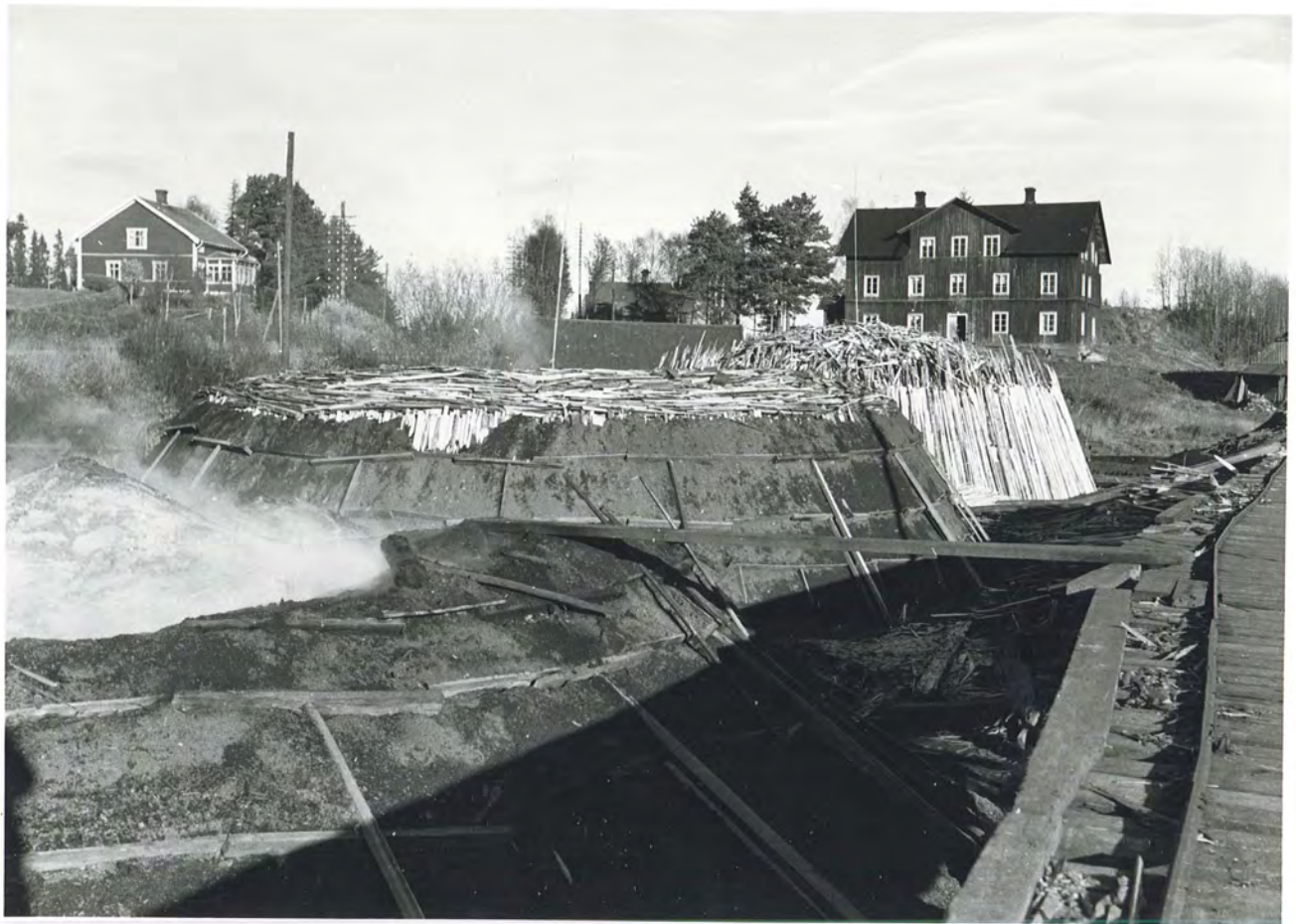
Arbetare vid Ocke Ångsåg år 1898.

Ocke Ångsåg.

Ocke Ångsåg.

Motiv från kolbacken vid Ocke Ångsåg omkring 1930

Bilden visar tre st kolmilor i olika stadier. I bakgrunden syns storbaracken som allmänt kallades för "Kråkslottet" Huset uppfördes år 1882, delvis av rivningsvirke från en byggnad på Ocklinds-gården. Storbaracken revs år 1947.

Bakom kolmilorna ser man taket av det hus i vilket kolaren Nils Nilsson bodde. Han kallades allmänt för "Kolar-Nisse"

I bakgrunden syns Evenssons bostadshus samt den banvaktsstuga som ännu står kvar på denna plats.

JWS 131
KE

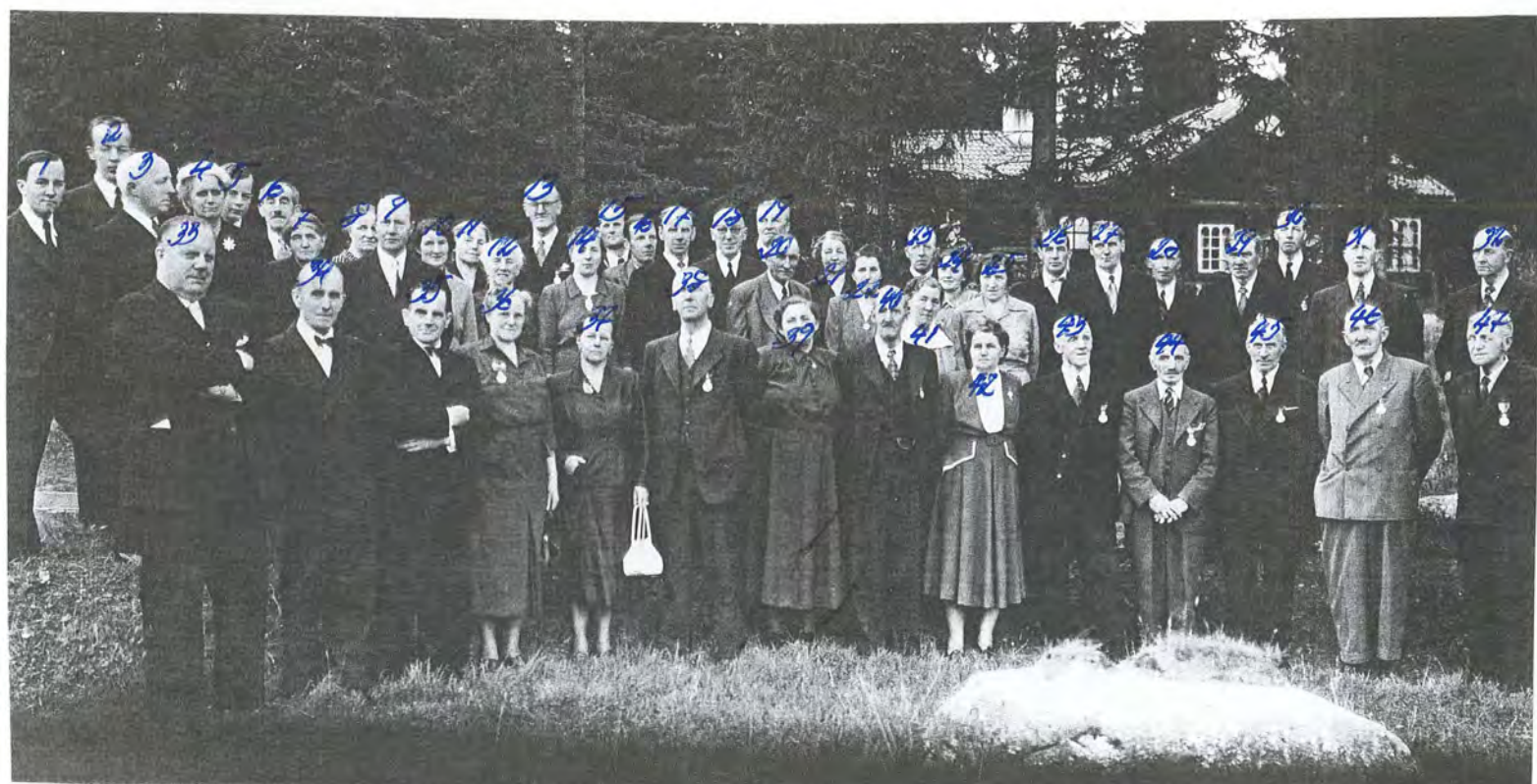
För att fira att John Ocklind varit disponent vid AB Ocke Ångsåg under 25 år har här ägare och anställda samlats utanför Sällsjö Turisthotell. Jubileumsdagen var den 30/9 1951. Namnen på samtliga deltagare framgår av nedanstående förteckning.

03 X 53/10
KE

Bilaga till bilden från AB Ocke Ångsågs 25-års jubileum på Sällsjö Turisthotell.

1. Bengt Ocklind
2. Sigurd Ocklind
3. John Ocklind
4. Ingrid Ocklind, Mörsil
5. Lennart Ocklind
6. Anders Rydén
7. Brita Strandberg
8. Emma Rydén
9. Allan Hasselgren
10. Doris Hasselgren
11. Betty Svensson
12. Brita Svensson
13. Hjalmar Färnström
14. Anna Larsson
15. Fritjof Fredriksson
16. Erik Thisell
17. Tage Larsson
18. Nils Pettersson
19. Emil Näsman
20. Hans Persson-Kron
21. Märta Nilsson
22. Ingrid Larsson
23. Olle Pettersson
24. Maggie Pettersson
25. Stina Gustafsson
26. Albert Nilsson
27. Nils Nordqvist
28. Andreas Pettersson
29. Carl Frank
30. Olle Larsson
31. Gustaf Gustafsson
32. Olof Svensson
33. Olle Strandberg
34. Simon Svärd
35. Knut Berglund
36. Gunda Berggren
37. Ingrid Ocklind, Ocke
38. Sven Svensson
39. Josefina (Fina) Lindgren
40. Karl Lindgren
41. Hulda Östlund
42. Augusta Boberg
43. August Boberg
44. Napoleon (Pola) Andersson
45. Waldemar Östlund
46. Oskar Halstad
47. Karl Pettersson

Guld och gröna skogar i Västjämtland.

Av Fritjof Fredriksson.

En dag kom en bonde in på sågverksbolagets kontor. Disponenten tog honom för arbetssökande och frågade:

“Sök arbete man?”

Nja ...

Yes, bra man. Gå te Falkrans! (arbetsbas vid sågverket)

Nja ... sade bonden, ja hadde litte timmer, som ...

Å yes, timmer, å yes. Vi köper. Här köper vi allt. Timmer and folk, yes!”

Den citerade lilla anekdoten är hämtad ur Mörsils sockenkrönika, del 2. Händelsen lär ha utspelats på Ocke Ångsågs kontor under 1880-talets senare hälft. Sågverket ägdes då av skotten Lewis Miller. Järnvägslinjen Sundsvall-Östersund - Storlien - Trondheim öppnades i sin helhet 1882 och förvandlade västra Jämtland till ett sågverksdistrikt sjudande av arbete, ett industriellt Klondyke om man så vill.

För omkring två år sedan kom från Jämtlands läns museum en bok med titeln “Guld och gröna skogar”. Utgåvan behandlar sågverksepoken i västra Jämtland 1880-1914. Det är en studie av teknik och utveckling i en skogsbygd utarbetat av Olle Edqvist, forskare vid tekniska Högskolan i Stockholm.

Edqvist konstaterar att marknaden för trävaror fanns sedan mitten av 1800-talet i England och på kontinenten. Genom den nya transportleden gjordes regionens skogsråvara tillgänglig för industriellt utnyttjande. Arbetstillfällena uppkom, människor flyttade till denna landsdel och nya samhällen uppstod längs järnvägen. En helt ny ort på omkring 1.000 invånare växte på två decennier upp kring Järpens järnvägsstation.

Bönderna, som varit den dominerande klassen i det äldre samhället, fick maka på sig och i stället tog trävaruhandlarna och industriföretagarna ledningen inom regionen. Med järnvägen förstärktes även det lilla men inflytelserika skiktet av tjänstemän. En heterogen arbetarklass uppkom. Den bestod av säsongarbetare och grovarbetare som arbetade vid sågverken under sommaren och i skogen under vinterhalvåret. Vid massafabrikerna fanns en heltidsarbetande kår.

På knappa tjugofem år hade storparten av urskogen avverkats. Kostnaderna för att få fram virke ökade samtidigt som konjunkturerna var vikande och transporterna västerut försvårades genom unionsupplösningen. Tjugotre år efter järnvägens tillkomst, år 1905, var alla sågverk nedlagda eller stillastående.

“Baksmällan” efter skogsfesten blev svår och utdragen.

Depressionen skulle ha blivit än djupare om inte massaindustrin hade fortlevt. Järpens cellulosafabrik expanderade och Äggfors trämassefabrik tillkom. En andra avverkningsvåg, nu av små massavedsdimensioner, gick över skogsmarkerna. Paradoxalt nog gynnade detta skogen på längre sikt i och med att återväxten förbättrades. Det var dock långt till dagens uthålliga skogsbruk.

Vi går nu litet utanför den avhandling som tidigare helt kort presenterats. Som redan nämnts var Ocke sågverk den första stora sågverksindustrin i Västjämtland. Ett par framsynta bruksherrar från Norge, Johannesen och Brun var i stort sett startklara med sin industri när bandelen Östersund - Storlien färdigställdes. Som chefer vid Ockesågen vid denna tid fungerade disponenterna Varloe och Kristensen, också de normmän.

Den verkliga storhetstiden vid Ocke sågverk kom emellertid när en förmögen engelsman Lewis Miller tillträdde som ägare. Han utvidgade såväl såghus som maskinrum, satte in nya sågverksmaskiner med en speciell inriktning på tillverkning av s. k. stav i stor skala. Vissa tider under året sysselsattes omkring 300 personer. Det var i första hand stavtillverkningen som krävde ett stort antal flinka händer. Skolbarn sattes i arbete med stavladning under sommarmånaderna.

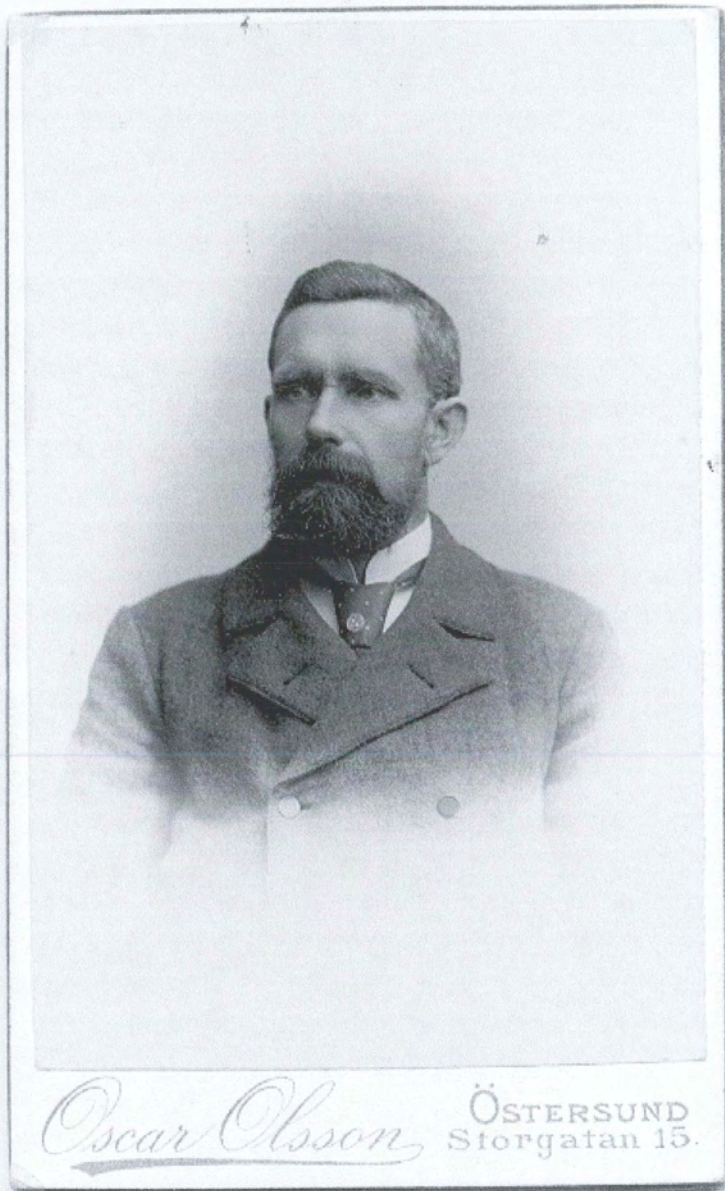
Det var under Millers tid som den stora kåkstaden i Ocke växte fram. Industrieföretagaren lät sina arbetare bära hem s. k. utskottsvirke och av brädlapparna växte så småningom upp den ena kåken efter den andra. Någon form av byggnadsplan förekom inte, varför det med tiden blev ett oformligt gytter av småhus med varierande form och färg. Företaget själv lät uppföra ett stort hyreshus som blev något av en kärna i bebyggelsen.

Kåkstan i Ocke på Millers tid upptog omkring ett 40-tal hus och till varje byggnad hörde i regel en vedbod, grishus och dass. Byggnaderna fick namn efter dem som bebodde dem. Dessa namn levde kvar långt efter det att den som byggde huset hade gått ur tiden. Faktorsbostaden var litet större än de andra byggnaderna och markerade både i form och färg skillnaden mellan arbetare och förman.

Arbetsledare eller disponenter under Millers tid var J. M. Ritchie, Grant och Mac Gibbon. Innan norrmän och engelsmän slog sig ner i Ocke var skogarna runt Ockesjön så gott som orörda. När "utlänningarna" ansåg sig ha skummat av det bästa av skogstillgångarna återvände de till sitt land igen och en viss depression inträdde efter drygt 20 års rovdrift.

“Järnhästen” ångar in på “Ocke central”. I bakgrunden skymtar såväl sågverket som den stora hyreskasernen, även kallad “Kråkslottet”.

Alexander Grant
Disponent vid
Ocke Ångsåg 1900.

Överocke N:o 2.

Ouchterlony, Ernst Sigurd, ingenjör, f. 13/7 1878 i Brunflo.

Gift 19/12 1909 med Signe Vilhelmina, f. Groth 5/8 1878 i Piteå landsfs.
Norrbottens län.

Barn: Ulf Sigurdsson, f. 4/11 1910 i Mörsil.
Siv Berit Margareta, f. 7/10 1915 i Mörsil.
Clas Ernst Sigurd, f. 4/10 1918 i Mörsil.
Thor C. f. 26/4 1920 i Mörsil.

På Millers och "ingenjörns" tid.

Utdrag ur Fritjof Fredrikssons bok "Fönstret västanom".

Ocke sågverk var den första stora sågverksindustrin i Västjämtland som kördes igång efter det att järnvägslinjen dragits genom bygden. Ett par bruksherrar från Norge, Johannesen och Brun var i stort sett startklara med sin industri i Ocke när bandelen Östersund-Storlien färdigställdes år 1881. Som chefer vid ockesågen vid denna tid fungerade disponenterna Varloe och Kristensen, också de norrmän.

Den verkliga storhetstiden vid Ocke sågverk kom emellertid när en förmögen engelsman, Lewis Miller, tillträdde som ägare. Han utvidgade såväl såghus som maskinrum, satte in nya sågverksmaskiner med speciell inriktning på s. k. stavtillverkning i stor skala. Vissa tider under året sysselsattes omkring 300 personer. Det var i första hand stavtillverkningen som krävde ett stort antal flinka händer och skolbarn, även i de yngre åldrarna, sattes i stavladning under sommar-månaderna.

Det var under den millerska tiden som den bekanta "kåkstaden" i Ocke växte fram. Industriföretagaren lät sina arbetare bära hem s. k. utskottvirke och av brädlapparna växte så småningom upp den ena kåken efter den andra. Någon form av byggnadsplan förekom inte, varför det till sist blev ett oformligt gytter av småhus av varierande typer. Företaget själv byggde en större hyreskasern som s. a. s. blev själva kärnan i bebyggelsen.

Kåkstan i Ocke på Millers tid upptog omkring ett 40-tal hus och till varje byggnad hörde som regel en vedbod, grishus och dass. Byggnaderna fick namn efter dem som uppförde och bebodde husen. Dessa namn levde kvar långt efter det att invånarna hade gått ur tiden. Faktorsbostaden var litet större än de andra byggnaderna och markerade både i form och färg skillnaden mellan arbetare och förman.

Arbetsledare eller disponenter under Millers tid var J. M. Ritchie, Grant och Mac Gibbon. Innan norrmän och engelsmän slog sig ner i Ocke var bondeskogarna runt Ockesjön så gott som orörda. När dessa "utlänningar" ansåg sig ha skummat av de bästa av råvarutillgångarna återvände de till sitt land igen och en viss depression inträdde efter c:a 20 års stordrift.

År 1905 kom emellertid en ny man in på arenan, det var en ung ingenjör från Östersund, E. S. Ouchterlony, som jämte kompanjonen Ruut satte hjulen igång i Ocke. Sommaren 1908 härjades sågverket av en förödande eldsvåda som helt stoppade driften. Det var endast den höga skorstenen och ångpannehuset som klarade sig undan förintelsen. Det dröjde inte länge förrän Oucheterlony hade byggt upp sågen på nytt, dock i något förminskad skala.

“Ocklinds tid” inleddes 1926 då disponent J. E. Ocklind i Ocke övertog ocke-sågen. Under hans tid firades sågverkets 70-årsdag och bland trotjänarna som då belönades var faktor Sven Svensson som var med redan under “Millers tid”. Han började nämligen som åttaåring att lada stav för 25 öre om dagen.

Tre företagsamma ockebor anlade i slutet av 1800-talet ett uppfodringsverk vid Ockesjön som benämndes Rullbo. Anläggningen var avsedd att medelst en kätt-ingränna forsla pappersved från Ockesjön och upp till en lastningsplats invid järnvägen. Veden lastades på järnvägsvagn för vidare transport till Sundsvall eller Norge. I anläggningen ingick även en cirkelsåg. Rullbo förvärvades 1919 av Äggfors AB.

Brädgårdsarbetare vid Ocke Ångsåg 1895. Övre raden fr. v. 1. Johan Eriksson 2. Okänd 3. Lars Erik Eriksson 4. Mathias By 5. Wiklund 6. Gusten Rydberg 7. Alexander Olsson 8. Magnus Olsson 9. Hemming Olsson 10. John Hemming Eriksson 11. faktor Niklas Jonsson. Nedre raden fr. v. 1. Mattias Johansson 2. Karl Rydberg 3. Anders Andersson Gaundal 4. Okänd 5. Johan Andersson Gaundal 6. Örström. Sittande framför - Petter Andersson.

Arbetsstyrkan vid Ocke Ångsåg kring sekelskiftet 1800/1900.
Chef: Mc Gibbon.

Arbetsstyrkan vid Ocke Ångsåg kring sekelskiftet 1800/1900.

Observera att pojkarna längst till vänster saknar skor. Stående som nr 2 fr. v. brädgårdsfaktorn (mot sin vilja) Gustafsson. Dog knall och fall före jul 1902. Bredvid honom lille sonen Gustaf. 3 fr. v. med slips och hatt maskinist Erlands-son. 4 fr. v. Sågfaktor Jonsson (enarmad). 5 fr. v. chefen själv, Mc Gibbon, med slips och klockkedja. Mc Gibbon håller i sin vitklädda dotter. Sittande nedanför dottern i skärmössa ynglingen Erland Berglund. T. h. om Mc Gibbon i hatt står Anders Björk som hade mist ett öga. Mannen intill honom, med skägget, som håller i ett föremål är storgodtemplaren Nils Nyman. T. h. om Nyman med händerna i byxfickorna och vit skjorta står Mattias Nilsson, Sågbacken, Kvitsle. Ynglingen i slokhatt till h. om Nilsson är Mattsson från Hallen. Rakt nedanför Mattsson sitter Magnus Magnusson-Engström, Ocke. Till h. om Magnusson sitter Sigurd Jonsson som följde ett fartyg till Australien som förliste. Till h. om Jonsson sitter Hemming Olsson, Ocke, som grävde 5 mil skogsdiken för hand. Han hade 1 kr metern för dikningen. Han var även skogsarbetare på vintern. Sittande längst till h. Olov Andersson, Ögård, Mattmar. Till v. om Andersson sitter A. G. Eriksson, senare banvaktare i Ocke. Far till Orrje m. fl. bröder. Nr 4 sittande fr. h. är Rickard Berglund (alla tre Berglundarna åkte till Amerika). Sittande längst uppe t. h. är Adolf Nordqvist, bryggare av prima svagdricka. Stående nedanför Nordqvist Jo Hemming Eriksson, Granbo, Ocke. T. h. på skorstenen Olov Simonsson, Ytterocke. Sittande i slokhatt t. v. om skorstenen Karl Svensson, Andersböle, som åkte till Amerika. Stående nedanför Svensson i slokhatt Johan Jonsson, Ocke, far till nämnde Sigurd Jonsson. Stående t. v. om J. Jonsson i arbetsskjorta Nils Nilsson, Ytterocke. Stående bakom Nilsson i slokhatt Karelius Henriksson, även kallad "Flishenrik". T. v. om "Flishenrik" står Magnus Hedman, Ytterocke. T. v. om Hedman försågaren Berglund. I mitten av tre männen som står t. v. om skorstenen står Mattsson, Hallen. Bror till nämnde Mattsson. **Ocke Ångsåg hade på den tiden båggljuslampor (=är kolstavar) för belysning vilket kanske orsakade att sågen brann ner något år senare.** Gåva och uppgifter av John Bygren 1983. (75X14/1)

Fotograf: Waagsböe, Järpen. (1902)

Ocke Ångsåg.

Byggdes 1880-81.

Bilden visar en utbyggnad av sågen i början på 1950-talet. En ny keratt för upptagning av virke ur Ockesjön samt en utökning till två sågramar.

Originalbilden utlånad av Bengt Ocklind.
(99X121/12) KE

Ocke Ångsåg.
Byggdes 1880-81.

Bilden visar en utbyggnad av sågen i början på 1950-talet. En ny keratt för upptagning av virke ur Ockesjön samt en utökning till två sågramar.

Originalbilden utlånad av Bengt Ocklind.
(99X121/12) KE

**Olle Jonsson, Ånäset, och Gottfrid Näsman, vid Ocke Ångsågs
virkesmagasin.**

AB Ocke Ångsågs kontor t v och f d disponentvillan t h

**Kontorsbyggnaden brann ner till grunden vid en häftig
eldsvåda år 1967**

Bengt Ocklind har lånat ut bilden.

99 X 118/9

KE

En bild av arbetsstyrkan som skötte utlastningen av sågat virke från brädgård till järnvägsvagn vid Ocke Ångsåg.

F v står: 1. Karl Hafstad, 2. Oskar Halstad, 3. Carl Frank, 4. Isidor Hägg, 5. Tage Larsson, 6. Hemming Hemmingsson ("Jo Hemming"), 7. Wilhelm Jupén, 8. Olle Hafstad, 9. sågverksfaktorn Sven Svensson.

Sittande: 10. Gabriel Napoleon ("Pola") Andersson, 11. Maurentius Berglund, 12. Johan Östlund, 13. Manfred Berglund, 14. Olle Larsson, och 15. Knut Berglund.

Vi har fått låna kortet av Rolf Berglund

99 X 98/7
KE

Ovanstående bild är tagen under en rast vid Ocke Ångsåg. Fotografiet är från år 1936 och de anställda har samlats framför sågens västra gavel.

F v står: 1. Tage Larsson, 2. Karl Lindgren, 3. William Jupén, 4. Gustaf Gustafsson, 5. August Olsson, 6. Roland Larsson, 7. Karl-Erik Berglund, 8. Johan Östlund, 9 Allan Hasselgren, 10. Sven Svensson, 11. Rune Hasselgren, 12. Elon Hasselgren, 13. Gustaf Hasselgren, 14. Knut Berglund, 15. Johan Jonsson, 16. Maurentius Berglund samt 17. August Boberg.

Kortet utlånat av Rolf Berglund.

99 X 98/8
KE

ÖP. 14 nov. 1936.

OCKE SÅGVERK.

Av Per Nilsson-Tannér.

Det behövdes inte precis någon fältherreblick för att komma till klarhet om att Ockesjön redan i den gryende trävaruhanteringens dagar var en mycket lämplig plats för anläggandet av ett sågverk. Ockesjön är visserligen liten, men den ligger i centrum av ett väldigt skogland och till yttermera visso avörda en hel rad älvar och åar sina vattenmassor i sjön. Dammån, Storån, Semlaån och Undersåkersälven utfalla i Ockesjön, varigenom ur flottningssynpunkt alldeles speciella förutsättningar finnas för samlandet av timmerfångsterna bekvämt och billigt.

Ocke observerades också relativt tidigt. Men tyvärr var det inte jämtarna själva, som fann platsen! Det var två norrmän, en grosserer Johannesen från Bergen och hans kompanjon, köpman Brun. Dessa båda herrar voro ute i god tid, d. v. s. innan folk överhuvud hade kommit på det klara med, att de avlägset belägna skogarna hade något större värde. De kommo före järnvägen, och det är högst sannolikt, att det var den under arbete varande järnvägen, som drev dem att söka och finna.

Redan år 1881 lades grunden till Jämtlands f. n. västligaste sågverk, som genom mer än femtio år varit i nästan oavbruten drift. 1882 igångsattes det nya sågverket, och i samma veva började rallarna göra bygden osäker. Det var en smula besvärligt med transportförhållandena på den tiden och än i dag talas om hur de väldiga plåtarna till ångpannan kördes med hästar från Levanger över Duved hit till Ocke.

Men de framsynta norrmännen hade ingen större framgång likväl. Det var svårt att få ordnad avsättning för virket, och fjällgranen var inte heller så särdeles livligt i ropet på den tiden. Men det fanns andra, som voro villiga att försöka, då Johannesen tröttnade. Den villige i det här fallet bar namnet Lewis Miller, en engelsman, som sedermera kom att spela en viss roll i provinsens trävarukrönika. Till en början arrenderade Miller Ocke Ångsåg, men då Miller varseblev, att här fanns möjligheter att utvidga både driften och inkomsten, köpte han efter något år sågverket av herrar Johannesen och Brun. Och nu blev det stordrift.

Miller var en företagsam och kunnig trävaruman, och han upptäckte snart att den knotiga fjällgranen hade sina företräden. Den är tätväxt och hård, och eftersom skottarna och norrmännen behövde täta silltunnor, lade Miller om driften till utslutande stavtillverkning. Tillverkningen av stav krävde många handgrepp, och i följd härav måste arbetarstyrkan mångdubblas.

Under högsäsongen på 1890-talet hade tidvis inte mindre än 300 man sysselsättning vid det millerska sågverket, vars lokala ledning växelvis handhades av disponenterna J. M. Ritchie, Grant och Mac Gibbon.

Men snart drogo sig engelsmännen tillbaka, och nu kom sågen i svensk ägo genom herrarn Ruth och Ouchterlony, som köpte den 1905. Chef under denna tid var ingenjör E. S. Ouchterlony.

Efter ett par år drabbades sågen av en förhärjande eldsvåda, som ödelade sågverket med undantag av maskinhuset. Sågen uppbyggdes omedelbart, men togs nu till i betydligt mindre skala, maskinhuset byggdes om och nya pannor inmonterades och driften fortsatte - på sista tiden med hr Ouchterlony ensam som ägare - i vanlig ordning till år 1925, då verket övertogs av Aktiebolaget Ocke Ångsåg med disponent J. E. Ocklind som chef. Som en egendomlighet kan nämnas, att den första disponenten, norrmannen H. Warloe, bodde i samma hus som nuvarande chefen, hr Ocklind.

Ocke Ångsåg torde vara den äldsta i gång varande exportsågen i Jämtland. Med undantag av ett par år har den varit i verksamhet från det den byggdes 1881 till innevarande dag. Under denna tid har produktionen väsentligt varierat; som redan nämnts var en gång stavtillverkningen den största artikeln, vissa tider har kolningen intagit en betydande plats, medan under andra tider den vanliga exportsågningen varit det huvudsakliga.

Vi komma till Ocke sågverk en smula olämpligt. På grund av avverkningssvårigheterna förra vintern blev icke timmerfångsten så stor som beräknat, varför arbetet i sommar bedrivits med blott ett 30-tal man, medan vid full drift ett 70-tal man ha sysselsättning. Sågen går året runt, men i år blir det sannolikt ett par månaders uppehåll vid jultiden. Den årliga produktionen är vid normal drift 2000 stds sågade trävaror och omkring 2000 laster träkol. F. n. ligger emellertid kolningen nere, och av avfallet tillverkas hackflis, som användes som bränsle av bl. a. Tegefors verk. Det är inga småsmulor "hack", som produceras pr skift - c:a 40 kbm. Vid dubbelskift det dubbla.

Det är högst sannolikt, att vi återupptager kolningen igen nästa år, säger disponent Ocklind. Kolpriserna ha börjat bli något så när normala nu igen, och då återgå vi nog till det gamla vanliga. Härigenom uppstår ju också en hel del arbete, ty det är inte säkert, att det kommer att råda överflöd på arbetstillfällena i all framtid, menar disponenten.

Bolinders dubbelsågram dånar rastlöst, trallorna skjutas bort till brädgården, tomma komma de tillbaka. På bangården, omgiven av den kilometerlånga brädgården, pågår lastningen för fullt.

Flera man stå och kapa, och de färdiga bräderna gå medelst transportörer direkt upp på järnvägsvagnarna. Nere vid sjön – en vacker sjö även om hösten – pågå uppfordringen för fullt. Och i en jämn ström rinner hackflisen ned i lådorna. Ångpannan pustar och skorstenen bolmar svart över den första vita snön. Det går för fullt – det är högkonjunktur på trävarumarknaden.

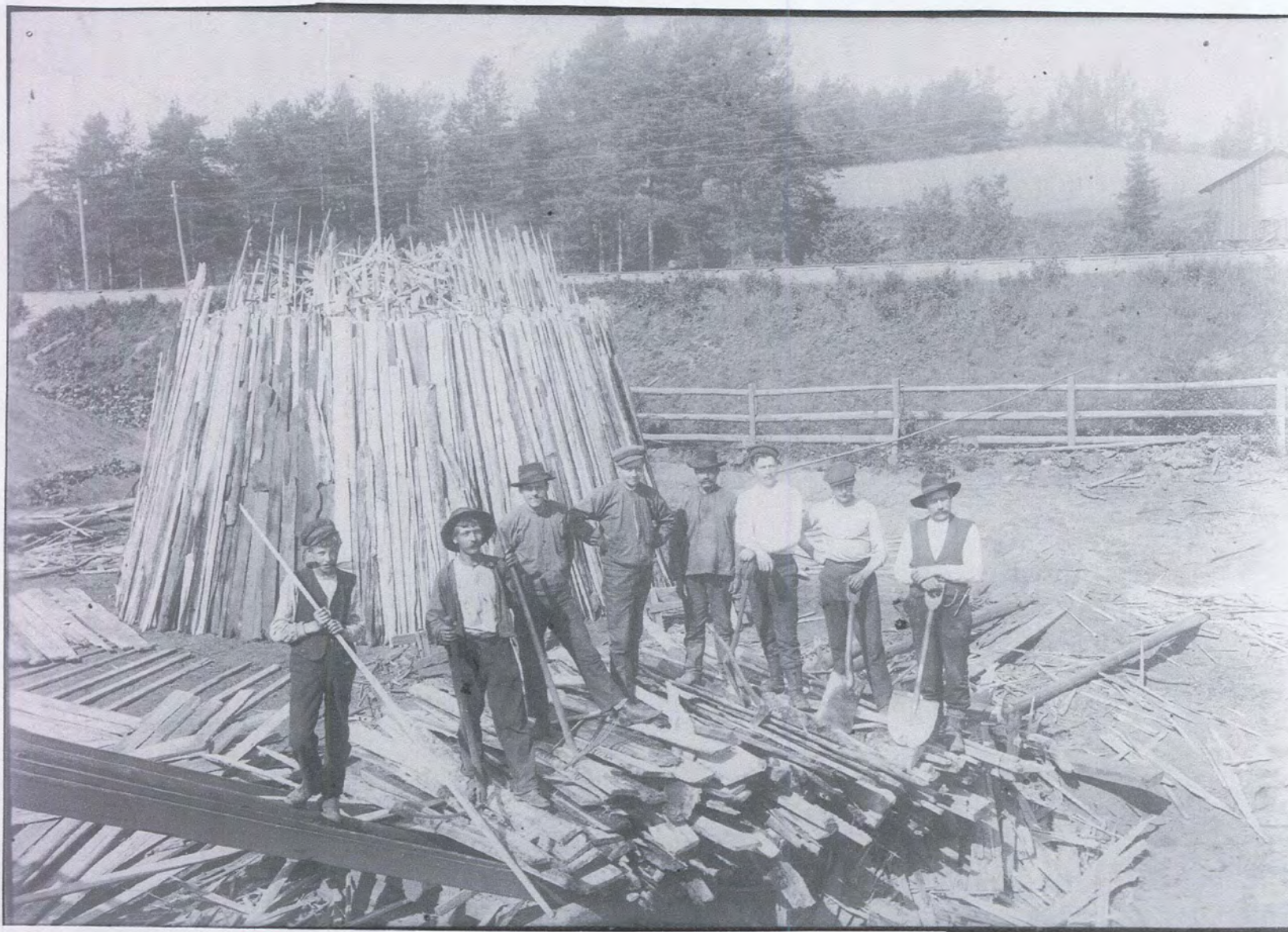
Vi träffa den strängt upptagne disponenten, just hemkommen från en skogsinspektion – och det finns sannerligen marker att inspektera häruppe! Det går för fullt? fråga vi. Ja, det fattas bara annat! Nu är det ingen svårighet att sälja trävaror. Vi få snart höra, att skogarna kring Ockesjöns och Kallsjöns stränder – hr Ocklind äger tillsammans med förvaltaren Mona i Fäviken ett väldigt skogsområde uppåt Kall, hela 70,000 tunnland – gå ut över hela världen. Över Hommelvik, men också över Sundsvall utskeppas trävirke från Ocke Ångsåg till Norge, England, Skottland, Belgien, Holland, Spanien m.fl. länder. Dessutom tillverkas av lämpligt virke åtskillig stav, som går till Skottland.

Vintertid bereder sågverket sysselsättning åt ytterligare 150 man med avverkning i skogarna, men det blir kanske ännu flera vad det lider, ty Aktiebolaget Ocke Ångsåg har under övervägande en ombyggnad och modernisering av sågverket, som skulle få en kapacitet av 4000 stds eller ungefär dubbelt mot den nuvarande.

En dylik utvidgning skulle säkerligen hälsas med tillfredsställelse av bygdens folk, som visserligen till övervägande del är jordbruksidkare, men som dock behöver extraförtjänster till sina små jordbruk. Av de 50 man, som huvudsakligen året runt få sin utkomst vid Ocke sågverk, ha de flesta nu skaffat sig egna hem. Det är emellertid väl sörjt för att arbetarna ändå skulle kunna härbergas. Det finns arbetarbostäder samtliga, men nu äro endast några upptagna.

Under ”engelsktiden” voro samtliga bostäder utnyttjade och många arbetare måste hyras in i gårdarna, trots att ett avsevärt antal bodde i kringliggande byar. Det blir väl inte 300 arbetare en gång till vid Ockes sågverk, fråga vi. Säkert inte. Sågverksindustrin har också lärt sig rationaliserandets konst. Det är något helt annat med ett modernt sågverk än ett sågverk på Millers tid, då mycket måste utföras med manuell kraft. Nu är det maskinerna, som utföra det mesta, och nu är också tempot ett helt annat än förr i tiden.

Det hindrar sålunda inte, att den årliga produktionen än en gång kommer att nå upp till samma omfattning som under bästa glanstiden. Skogarna kring Ockesjön ha visat sig vara ganska outtömliga, och de reserver, som alltjämt äro tillgängliga uppåt Kallsjön, varsla om att ramarna alltjämt skola dåna och ångmaskinen pusta i många år i Ocke.

Resning av kolmila på Kolbacken i Ocke.

RULLBO UPP- FORDRINGSVERK.

Rullbo uppfordringsverk.

”Ockekompaniet” kallades i vardagslag ett kompanjonskap mellan fyra ockebönder som drev omfattande skogsaffärer i västra delarna av Jämtland. Kompaniets drivande kraft var Olof Larsson –även kallad ”Spjut-Olle”. Omkring sig hade han Per Persson d.ä., Olof Pettersson och Jon Ocklind.

De två sistnämnda jämte Karl Evensson bildade i slutet av 1800-talet ett nytt bolag som byggde ett uppfordringsverk vid Ockesjön som fick namnet Rullbo. Anläggningen var avsedd för att med hjälp av kättingränna forsla massaved från Ockesjön och upp till ett stickspår vid järnvägen.

Massaveden, som flottats över sjön med bivattendrag, lastades på järnvägsvagn för vidare transport till Sundsvall eller norsk hamn. I anläggningen ingick även cirkelsåg där man kunde förädla virke av grövre dimensioner.

Ockesjöns uppfordringsverk ombildades till aktiebolag 1903 och i bolaget ingick ytterligare några ortsbor. I bolagsordningen sades att man även i fortsättningen skulle idka timmeruppfordring och sågverksrörelse.

Efter det att Äggfors trämassfabrik kommit igång på allvar 1915 gjordes vissa försök från denna industri att få förvärva Rullbo med dess strandrätt och virkesmagasin i Ockesjön. Förhandlingar pågick fram till 1919 då uppfordringsverket i Ocke helt förvärvades av Äggfors AB.

Som en kuriositet kan nämnas att i den inventarieförteckning som upprättades 1919 finns angivet att till verket hörde en uppfordringskätting omkring 570 meter lång samt c:a 180 st. s. k. medbringare.

Fritjof Fredriksson.

Så fungerade hierarkin på Ockesågen.

Tidn. art. i ÖP. "Vi i västerled" av Fritiof Fredriksson.

Rullboviken i Ockesjön har under senare år utvecklats till ett litet nybyggarsamhälle för fritidsboende. Nybyggare från både när och fjärran har funnit sig tillrätta och samhörigheten har bl. a. tagit sig uttryck i bildandet av en vägförening vari även ingår Ocke Ångsåg, Nordkvists Åkeri samt Ockesjöns fiskevårdsförening. Sistnämnda förening, på grund av att Rullboviken under vårvintern utgör ett välbesökt pimpelfiskeområde.

Hur har då namnet Rullboviken uppkommit? Jo på grund av att tre ockebor, Olof Pettersson, Jon Ocklind och Karl Evensson i slutet av 1800-talet anlade ett timmeruppfodringsverk i Ocke som fick namnet Rullbo.

Anläggningen var avsedd för att medelst en kättingränna forsla timmer eller pappersved från Ockesjön till ett särskilt anlagt järnvägsspår. Pappersveden lastades således på järnvägsvagn för transport till Norge eller Sundsvall. I anläggningen ingick även en cirkelsåg.

Ockesjöns uppfodringsverk ombildades till aktiebolag år 1903 och i detta bolag ingick även ytterligare ett antal ockebor. I paragraf 2 i bolagsordningen sades att bolagets verksamhet hade till ändamål att efter inköp av Ockesjöns uppfodringsverk med därtill hörande mark och strandrätt, idka timmeruppfodring och sågverksrörelse.

Efter det att Äggfors trämassfabrik kommit igång på allvar 1915 gjordes vissa försök från denna industri att förvärva Rullbo med dess strandrätt och virkesmagasin i Ockesjön.

Förhandlingar pågick fram till 1919 då uppfodringsverket helt förvärvades av Äggfors AB. Som en kuriositet kan nämnas att i den inventarieförteckning som uppgjordes samma år finns angivet att till verket hörde en uppfodringskätting 570 meter lång samt 180 st. s. k. medbringare.

En av de mest långväga fritidshusägarna vid Rullboviken är Herbert Olsson från Västerås. I Rullboviken är han känd som den store gäddfångaren, men i Västerås sysslar han med konstruktionsarbeten och är bl. a. upphovsman till en apparat som lättamt kan ta handikappstolar över från båtbygga till båtarkost eller vice versa.

Han är född i Ocke och efter uppväxttiden var han under några år resande - försäljare hos ett större järnhandelsföretag i Östersund.

Herbert var i sin gröna ungdom anställd vid Ocke Ångsåg i Ocke och han berättar gärna om den hierarki som rådde även vid ett mindre sågverk. Näst faktorn kom den s. k. försågaren och sen "pigan", en hjälpreda till 1:e sågare.

Stabbläggarna var ett litet släkte för sig som kom och gick utan några bestämda arbetstider. "Flishöken" var även en man att se upp till för de yngre i sågbesättningen.

Herbert och hans något äldre broder iscensatte för övrigt den första och kanske enda vilda strejken vid Ockesågen. Strejken inskränkte sig emellertid till endast de två bröderna som här nämnts.

Konstruktören från Västerås är sonson till den numera legendariske plåtslagarmästaren C. O. Ohlsson, allmänt kallad "Plåt-Olle". Det var "n' Plåtis" som reste genom Sverige och gjorde uppehåll än här och än där och som slutligen fick sitt hemvist i Mörsil.

Plåt-Olles ättling berättar från sin nuvarande hemstad Västerås att man där för något år sedan rev SJ:s gamla lokstallar och under en av takåsarna fann man en större plåtbit där samtliga byggnadsarbetare hade ristat sina namn. Och bland dessa ristningar fanns prydligt skrivet C. O. Ohlsson, plåtslagare.

Fritjof Fredriksson

Herbert Olsson, Västerås, nu fritidsboende vid Rullboviken och i sin gröna ungdom arbetande på Ocke ångsåg, berättar om hierarkin på företaget.

Rullbo uppfordringsverk, Ocke, 1910.

På trallbanan står fr. v. flickorna Doffney, Elvira och Ingrid Boberg och deras far Karl Boberg, okänd, Olof Fredrik Olsson, Sjötorpet, okänd. På trallbanan sitter fr. v. Nils Pettersson "på bua", Håkan Nilsson "på Café" och Håkan Lundemo. Framför järnvägsvagnen står banvakt Forsberg samt Arvid Karlsson från Ytterocke.

Personalen vid Rullbo Uppfördringsverk i Ocke 1910.

Längst fram sitter Nils Pettersson ("på bua"). I andra raden står Magnus Mårtensson, Karl Boberg, Karl Evensson och en okänd. I tredje raden står Gusten Rydberg, okänd, Håkan Nilsson, okänd, Nils Nilsson och Arvid Karlsson.

Rullbo Uppfördringsverk startades 1907 av bröderna Jon Ocklind, Olof Pettersson (farbror Olle") och Karl Evensson. I företaget ingick även en cirkelsåg. Rörelsen drevs till år 1919 då Äggfors AB övertog företaget. Sex till 10 personer sysselsattes med att via en keratt flytta virke ur Ockesjön till järnvägsvagnar. Det grövre timret sågades och massaveden omlastades till järnvägsvagnar.

(96X143/3) KE

Skogsinspektoren och trävaruhandlaren Karl Evensson, Ocke
Han var född i Rendalen i Norge den 7/1 1863. Hans ursprungliga namn
var Karinus O Evensen. Den 20/9 1891 flyttade han från Lilla Elverum till
Ocke
Den 13/12 samma år vigdes han med Maria Andersdotter från Klaxåsen,
Rätan. Hon var född 29/12 1863. Karl kom första gången till Ocke år 1887.
Han avled den 23/2 1927 och Maria den 7/5 samma år.

99 X 35/2
KE

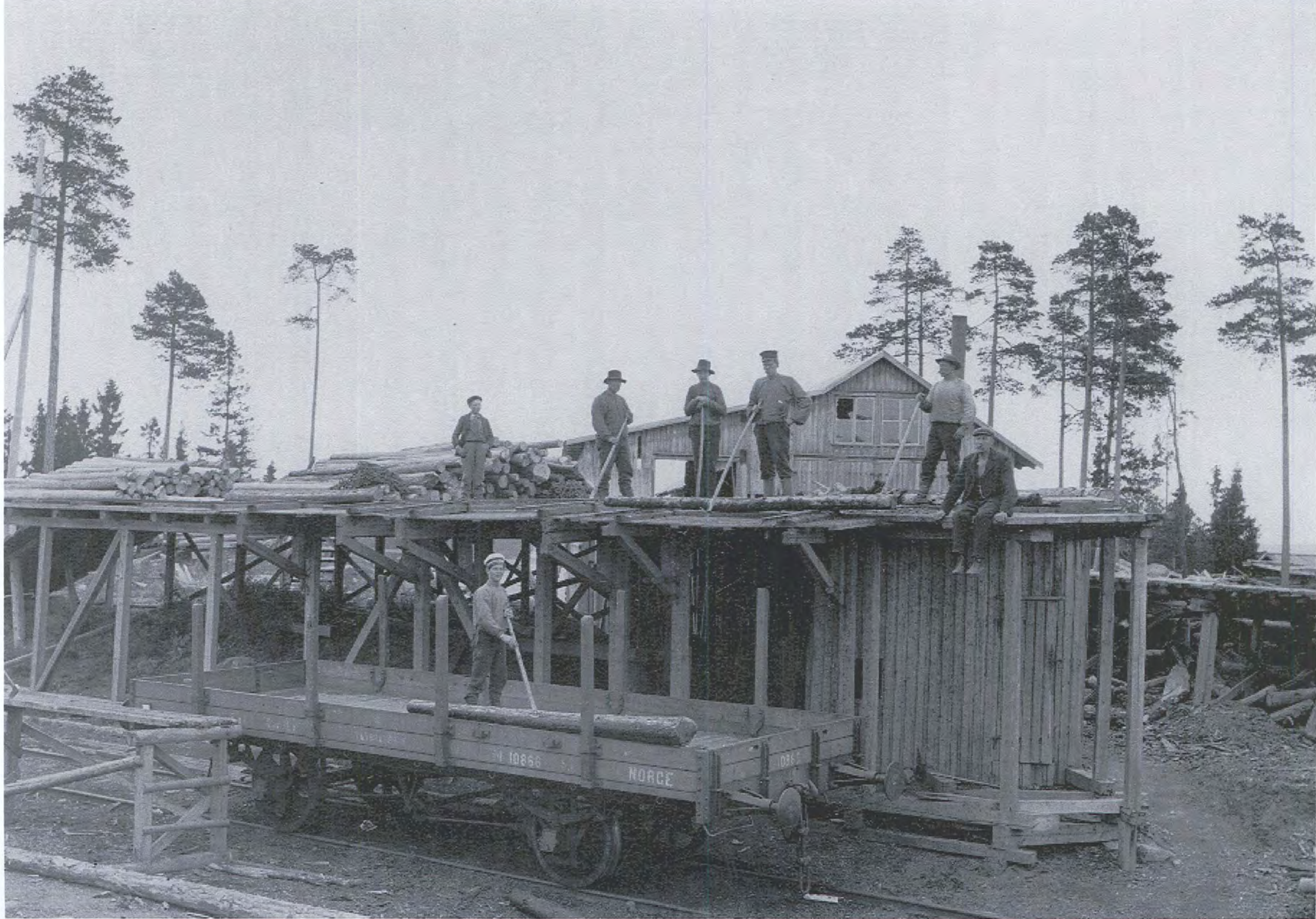
Omkring år 1910 togs denna bild vid Rullbo uppfordringsverk i Ocke. Anläggningen drevs åren 1907-1919 och ägdes av Olof Pettersson, Jon Ocklind och Karl Evensson.

Virket togs ur Ockesjön och via en keratt (transportbana för stockar vilka förs i sin längdriktning med hjälp av taggförsedda tvärstycken på en ändlös kätting) transporterades virket till anläggningen. Massaveden lastades om till järnvägsvagnar för vidare transport till bl. a. Ranheims Bruk, Tegefors Verk och Äggfors AB.

Sågtimret klövs och levererades till olika byggarbetsplatser.

På bilden står på trallbanan flickorna Doffney, Elvira och Ingrid Boberg. På trallbanan står också flickornas far Karl Boberg, okänd, Olof Fredrik Olsson, Sjötorp, okänd. På trallbanan sitter Nils Pettersson ("på bua"), Håkan Nilsson ("på Café") och Håkan Lundemo. Framför järnvägsvagnen står banvakt Forsberg samt Arvid Karlsson från Ytterocke.

Barbro Nordqvist har skänkt bilden till Hembygdsföreningen. (01X119/7)

Fotografiet

RULLBO uppfodringsverk i Ocke. På bryggan ses bl.a. Erik Andersson samt sittande längst till höger Håkan Nilsson. Stående på järnvägsvagnen är Karl Fredriksson.

TRE OCKEBOR, **Olof Pettersson**, **Jon Ocklind** och **Karl Evensson** anlade i slutet av 1800-talet ett uppfodringsverk i Ocke som fick namnet Rullbo. Anläggningen var avsedd för att medelst en kättingränna forsla pappersved från Ockesjön till ett särskilt anlagt järnvägsspår.

Pappersveden lastades på järnvägsvagn för vidare transport till Sundsvall eller Norge.

I anläggningen ingick även en cirkelsåg.

Ockesjöns uppfodringsverk ombildades till aktieföretag 1903 och i bolaget ingick ytterligare några ortsbör. I paragraf två i bolagsordningen sades att bolagets verksamhet hade till föremål att, efter inköp av Ockesjöns uppfodringsverk med därtill hörande mark och strandrätt, idka timmeruppfodrings- och sågverksrörelse.

EFTER DET att Äggfors trämassefabrik kommit igång på allvar 1915 gjordes vissa försök från denna industri att få förvärva Rullbo med dess strandrätt och virkesmagasin i Ockesjön.

Förhandlingar pågick fram till 1919 då uppfodringsverket i Ocke helt förvärvades av Äggfors AB.

Som en kuriositet kan nämnas att i den inventarieförteckning som upprättades 1919 finns angivet att

till verket hörde en uppfodringskjetting omkring 570 meter lång samt ca 180 st. s.k. medbringare.

FRITJOF

Ur "Arbetets Söner", 1906.

Uppfordring af timmer i Ockesjön.

Foto Selin, 11j

Timber
box
15

Nr 70

AKTIEBREF

UTI

AKTIEBOLAGET OCKESJÖNS UPPFORDRINGSVERK

Herr

J. Carlsson *Olsson*

har till fullo inbetalt aktiebeloppet för en aktie i
AKTIEBOLAGET OCKESJÖNS UPPFORDRINGSVERK med
KRONOR FEMHUNDRA KRONOR

och äger på grund däraf delaktighet i bolaget för en aktie jämte
de rättigheter i öfrigt som den för bolaget antagna af Kungl. Patent-
och Registreringsverket den 21 December 1903 registrerade bolags-
ordning stadgar :: Ocke den 20 Januari 1904

För AKTIEBOLAGET OCKESJÖNS UPPFORDRINGSVERK

J. Carlsson
K. Carlsson *H. Carlsson*

Med detta aktiebref följa tio utdelningskuponger jämte talong

